

Főszerkesztő:
dr. Káldor György

MTI
MAGYAR TÁRSASÁGI SZÓDA

Feloldó szerkesztő:
Baló László
Feloldó kiadó:
Bares Sándor

Mindezen jog-jelentés-árvál-Kéziratnak tekintendő. Házilok sorozata.
Kiadja a Magyar Központi Híradó Rt. Budapest, VIII., Bródy Sándor-utca 5-7. Telefon: 139-866.

MTI BELFÖLDI HIREK

B/kiadás 1948. szeptember 10. 6 óra * per c

Érdekes adatok a polgármester jelentéséből

BP & VM/PM/PM 5 0 Bognár József polgármester jelentése szerint a társadalompolitikai ügyosztály 590 férőhellyel növelte a napközi otthonok befogadóképességét az első tervévben. Szeptemberre 500 férőhely áll rendelkezésre a budapesti repülőtér melletti laktanyaépület helyiségeiben szerezett otthon oájsaira. Ez az 500 férőhely jelentős lépést jelent a kolonisták megoldásában is. A főváros intézeteiben jelenleg 2798 gyermeket gondoz a múlt évi 1597-tel szemben. Juliusban nyári napközi kirándulásra 77.372 gyermeket vittek. Juliusban 86 hatósági főzőhelyen naponta 36.634 adag ebédet osztottak ki.

A közoktatók július havi betegforgalma oszakra 12.500 személy volt, közülük vidéki 430. A köztisztviselési hivatal júliusban naponta 8.300.000 négyzetméter utterület takarításáról gondoskodott. Az utak pormentesítésével kapcsolatban 50.000 köbméter vizet használtak el. A Községi Temetkezési Intézet 2.050.000 forint bevétellel 1181 temetést, exhumálást, illetve halottszállítását végzett.

b 20 A főváros üzemi gazdálkodásáról a jelentés a következő adatokat mutatja ki. Az Anyaggazdasági Intézet áruért júliusban 5.754.440 forintot fizetett ki. Az újítások és racionalizálások révén július hónapban az Elektromos Művek megtakarítása 410.000 forint és 12.000 munkára volt.

A Gázművek 1947/48 évi munkáját 428.353 forint felesleggel zárta, szemben az erre az időszakra előirányzott 12.8 millió forinttal.

A középítési ügyosztály 22 iskolaépület sürgős megóvási munkáit végezte. Több anya- és kisdévedelmi intézet átalakítási munkáit befejezték.

A kerületi előjárók a júliusi 722-vel szemben augusztusban 577 iparjogositványt adtak ki.

A visszavont iparjogositványok száma a júliusi 765-el szemben augusztusban 453.

A hároméves terv munkálatairól a polgármester a következő főbb adatokat közli: Elkészült a Rákospatak előirányzott szakaszának szabályozása, a Lánchíd építése tervszerűen folyik. Az Árpád-hídhöz vezető utak helyén megkezdődtek a talajvizsgálatokhoz szükséges furások, a Ferdinánd-híd végleges újjáépítéséhez is hozzákezdtek. Megindult 285 méter hosszú szakaszon a miskolci uti gyűjtősatorna építése. Fűrdő-, iskola-, laktanya- és kórházhelyreállítási munkálatok folytak. Nagy erővel dolgoznak a harmadik terv munkáinak tervezésén és előkészítésén. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B/kiadás 1948. szeptember 10. 9 óra 45 perc

Súlyosító körülmény, hogy a vádlott a demokratikus újjáépítés korában rambolt

Tő & KM/Gné/b 20 Bn Gubaosi László fülöpszállási lakos és egyik fiatal-korú társa petróleummal leöntött papírral felgyújtotta régi háragosa, Csósz József asztalra rakott gabonáját s a gabona le is égett. A kecskeméti törvényszék gyűjtögetés büntette miatt Gubaosit másfélévi börtönre, fiatalkorú társát kéthavi fegházra ítélte. Felebbezés folytán az ügy a Tábla elé került, amely Gubaosi büntetését két és félévi fegházra emelte fel. A Tábla súlyosító körülményként mérlegelte, hogy a vádlott a demokratikus újjáépítés korában rambolt, a közellátásra fontos terményt semmisített meg. A fiatalkorút a Tábla javítóintézetbe utalta. /MTI/

Fogadás a bolgár követségen

§ g/g/Gné Bn Csütörtökön este a bolgár nemzeti ünnep alkalmából Ferdinánd Kozovszki altábornagy budapesti bolgár követ fogadást rendezett. A fogadáson megjelent Szakasits Árpád köztársasági elnök, Mihályfi Ernő miniszter, a köztársasági elnöki hivatal vezetője kíséretében, Dinnyés Lajos miniszterelnök, Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes és a kormány tagjai, G.M.Puskin, a Szovjetunió magyarországi nagykövete és a budapesti diplomáciai testület számos tagja, továbbá a magyar politikai, társadalmi és szellemi élet sok személyisége. /MTI/

Csütörtökön megérkezett a 37. hadifogoly vonat

Kir & Fo/m/Gné Bn Dobroccon, szeptember 10.
Csütörtökön éjszaka megérkezett az ideai 37. hadifogolyvonat a Szovjetunióból. Ezzel a szerelvényvel 116 tiszt, 688 lo-génységi állományú és 306 polgári személy tért haza. /MTI/

Botörték egy vendéglőbe

Fő JF & Mn/Mn/Gné Bn Péntekre virradó éjszaka botörök jártak Csucs Lajos Csillaghegy, HÉV-állomáson lévő vendéglőjében. A botörök 20.000 forint értékű aranyat és 8000 forint készpénzt vittek el. Kézrekorításiútra orélyes nyomozás indult. /MTI/

LP

Vágó József halála

Ká § Hn Bn Vágó József a kiváló újságíró és közgazdász ma reggel hosszas szenvedés után meghalt. Ő volt megalapítója a Vámpolitikai Központnak, egyik életműve a Gazdaságkutató Intézetnek és hosszú éveken át a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ügyvezető titkára, amely működése során a fiatal tehetséges közgazdák egész nemzedékét vezette be a közéletbe. A magyar irodalom számos fiatal tehetségét pártfogolta és segítette a két világháború közötti korszakban. Az évenként, a magyar közgazdasági viszonyokról közzétett átfogó jelentései világszerte megbecsült forrásnökként szolgáltak. A felszabadulás óta a Nemzeti Bank Közgazdasági Osztályán fejtett ki tevékenységet. Története válságnap, szeptember 12-én, délután 12 órakor lesz a r'koskeresztúri izr. területén. /MTI/

A Honvédség Hétének megnyitása

§ Hn Bn Ágyusortűz jelzi szombat délután négy órakor a gellérthegy Szabadság-szobornál a "100 éves a Honvédség" hétnek ünnepélyes megnyitását, miközben az ünnepi hót zászlaja magasba lendül a Gellérthegy tetején.

A honvédség, a rendőrség, Szabadságharcos Szövetség megkoszorúzza a Szabadság emlékművet. Utána a Honvédség, rendőrség, Szabadságharcos Szövetség váltócsapatai indulnak a Budavári Honvéd Szoborhoz. Annak ünnepélyes megkoszorúzása után a honvédelmi miniszter ünnepi beszédet mond.

Este nyolc órakor az ország minden tájáról utnak indított Szabadságharcos Szövetség hírvívó fáklyás stafétáinak beérkezése a Kossuth szoborhoz és a város különböző pontjain adott tűrzene zárja le az ünnepi hót első napját.

A következő nap a Szabadságharc zászlóinak ünnepélyes átvitelé történik meg a Nemzeti Muzéumból a Hádi Muzéumba, honvéd, rendőr, Szabadságharcos díszszázadok, üzenek, lányák, ifjuság és MNDSZ kiküldötteinek kíséretében. /MTI/

Az üzlethelyiségek helyreállítása

§ ÉpM/Hn Bn Egy korábban kiadott rendelet intézkedett a romos üzlethelyiségek helyreállításáról. Az építés- és köznevelési minisztérium módosító rendelete értelmében olyan romos üzlethelyiségeket is igénybe lehet venni helyreállítás céljából, amelyek csak lakással együtt állítható helyre. /Folyt. köv./

A Centenáris Orvosi Nagyhét szakcsoportjainak ülésai

D/Hm/Gné Bn A Centenáris Orvosi Nagyhét résztvevői pénteken ismét 22 szakcsoportra oszolva folytatták tanácskozásait. A tüdőgyógyász szakcsoport főtémája a hörgők tuberkulózisával kapcsolatos kérdések voltak. Kovács Ferenc professzor, Lomoino párisi, Galy lyoni és Popper bukarosti professzorok tartottak előadást. Lomoino professzor előadása során bemutatta a legújabb szorokozott hörgő-tükrözési eljárásokat, amely lehetővé teszi, hogy a gümös góccokat a hörgők mélyén is felfedezzék és kollé időben kezelhessék.

Markó Viktor MÁV-kórházi főorvos a gümös megbetegedések véráram útján való terjedéséről tartott érdekes előadást. Hangsúlyozta, hogy a probléma nagyjelentőségű, mert a gümös megbetegedések igen nagy csoportjának az az oka, hogy a régi fertőzés bacillussai bejutnak a véráramba és ezáltal a test különböző részeibe szétszóródva új gümös megbetegedéseket okoznak.

Az újszülött szakcsoportban Rottenbiller professzor "A munkagészségvédelem fejlődése a hároméves terv keretében" címmel tartott előadást és rámutatott, hogy a hároméves terv nagy gondot fordít a munkásság egészségügyi gondozására is. Új típusú szakcsoportot létesítenek, amelynek főfeladata a foglalkozás okozta betegségek ellonni küzdelme lesz.

Fináczy Ernő a vakoknak a vasiparban való foglalkoztatásáról tartott érdekes előadást, s rámutatott, hogy a magyar nehézipar több üzemében, így a csopeli WM-ben, a Gamma gyárban, a Danubiában foglalkoztatnak vak munkásokat, akik feladatukat teljesen eredményesen látják el. A népjóléti minisztérium külön átképzés tanfolyamot szervezett vak munkások számára. Hangsúlyozta végül, hogy a vak munkásoknak megfelelő biztonsági berendezések mellett megfelelő munkahelyen való alkalmazása nagyjelentőségű szociális vívmány, s a tapasztalat azt mutatja, hogy a vak munkások munkaképessége nem marad el a többieké mögött, hanem vannak olyan vak munkások is, akik 130 százalékos eredménytel dolgoznak. /folyt. köv./

Magyarok békéünnepsége

&/Gné/Gné Bn A Magyar Természetbarát Szövetség Gornó Ernő és Kossa István elnökök vezetésével vasárnap, 12-én rendezik nagy békéünnepséget a Bírzsény-hegységben, a Nógrádvidéce melletti Magyarok napján. Az ünnepi beszédet Hidas Ferenc, a Magyar Dolgozók Pártja sportvezetője tartja. Közreműködnek: a Magyar Dolgozók Pártja kórusa, Mádi Szabó Gábor, a Nemzeti Színház művésze és a Weiss Manfréd koncertzenekara. Az ünnepség színhelyén röplabda mérkőzések, zene, tánc, büffé. Az ünnepség napján, vasárnap reggel 7 óra 20-kor különvonatokat indít a Nyugati-pályaudvarról a szövetség. Visszaérkezés este 20 órakor. Minden dolgozót szeretettel várnak. /MTI/

B 7 kiadás

1948. szeptember 10.

12 óra 15 perc

/Az üzlethelyiségek helyreállítása, folytatás/

A korábbi rendelet szerint a tulajdonoson kívül a társ tulajdonos vagy a bérlő is helyreállíthatja a romos üzlethelyiséget, ha a helyreállító a tulajdonossal előzőleg megegyeztet. Ebben az esetben a bérlő az üzletbérletből levonhatja a helyreállítási költséget; a bér 10 százaléka erejéig, mindaddig, amíg a költség még nem térül. De kérheti a helyreállító bérlő azt is, hogy a tulajdonos évi részesletében fizesse meg neki a költséget. Ha a tulajdonos végzi el a helyreállítást, abban az esetben az üzlethelyiséget szabadon adhatja bérebe. /MTI/

Nagyanyu visszaolást lepleztek le a kecskeméti MASZOSZ borpincészetben

Tud & VG/M/EM/HM KÜ Bn K o e s k e m é t , szeptember 10.

Az utóbbi napokban visszaolást leplezett le a kecskeméti rendőrség államvédelmi osztálya a MASZOSZ borpincészetben. A nyomozás során kiderült, hogy nagyobb mennyiségű bort loptak el és azt elmulatták. Hanis fokmérővel vették át a behozott bormennyiséget. A fokmérő a szesz és cukortartalomról 20 százalékkal kevesebbet mutatott ki. Így sok kisenbert károsítottak meg és az államot is. A nyomozás során a rendőrség őrizetbe vette Varga Mihály MASZOSZ körzetvezetőt és Szóda Lajos MASZOSZ tisztviselőt. A lopott bór tivornyázásokra kellett, amelyeket Varga Mihály és Sánta József állatorvos lakásán tartottak felváltva. Múlt héten köztársasági ellenes kijelentéseket tettek és a legközelebbi részleteket osztották ki. Többek között a társasághoz tartozott Szabó László a MEP volt körzetvezetője, Liszka Béla Nyugaton tartózkodó polgármester sógora is. A vendéglátó Sánta József állatorvosnak 63 holdja volt.

A rendőrség a letartóztatott Varga Mihályt, Szóda Lajost, Szabó Lászlót, Sánta Józsefet pedig internálta. /MTI/

Sok a szabálytalan és engedély nélküli építkezés

A főváros körületi népműki hivatala augusztusban 139 építészeti eljárást indított szabálytalan és engedély nélküli építkezések miatt, míg a különböző építési mulasztások száma 39, az eljárás ezek ellen is megindult. Az elmúlt hónapban 117 háztulajdonos végzetetett el a romos épületeken életveszélyelhárítási munkát. /MTI/

LP

B 8. kiadás

1948. szeptember 10.

12 óra 55 perc

Háromszáz osztályban helyezik el a létszámon felüli tanulókat

A községi iskolákba az idői tanévben 12.000 tanulóval több iratkozott be, mint a múltévben. Ezeknek a tanulóknak 300 osztályban biztosít helyet a főváros közoktatási ügyosztálya. A legtöbb iskolában váltakozó tanítást vezetnek be. A főváros a tanulók létszámának megnövekedése miatt új tanárokat vesz fel amár felvett, több mint 100 új tanerőn kívül. /MTI/

A köztársasági elnök fogadta a Magyarországon nyaraló francia gyermekek küldöttségét.

A Magyarországon üdülő 370 francia gyermek képviselőiben nyolctagú küldöttség pontokon délből Kárász György, a Vörös Kereszt ügyvezető igazgatójának és Rostás István, a Magyar Szabadságharcos Szövetség főtitkárának a vezetőségvel kihallgatáson jelent meg Szakasits Árpád köztársasági elnököl, aki Mihályfi Ernő miniszter, az elnöki hivatal elnökeivel jelenlétében fogadta a küldöttséget.

A francia gyermekek nevében Poulmard/árvaja köszöntötte a köztársasági elnököt. Beszédében elmondotta, hogy nagyon jól érezte magát Magyarországon, ahol mindenütt meleg szeretettel fogadták. Edsapja példáját akarja követni és az ő útján akar járni. Beszédét a francia-magyar barátság életétől fejezte be. Ezután Judit Semard tolmácsolta a francia gyermekek meleg háláját a magyar vendégszeretethez.

A francia ellenállás hőse Szakasits Árpád köztársasági elnök meleg szeretettel fogadta a francia gyermekek látogatását és hosszasan elbeszélgetett velük magyarországi nyaralásuk élményeiről. /MTI/

Szabotálták a beszolgáltatást - négy őrizetbevétel

Arendőrség őrizetbe vette Szabó Mátyás 296 holdon gazdálkodó mélykúti lakost, mert beszolgáltatási kötelezettségének nem tett eleget. Őrizetbe került Bakai István 172 holdas nagygazda, aki mindössze 10 mázsa gabonát szolgáltatott be. Mindhármat átadták az államügyészségnek. Ugyancsak az államügyészségre került Oikura János abonyi 60 holdas nagygazda, aki csőpótlon zabot és árpát rejtgetett. /MTI/

LP

MTI BELFÖLDI HIREK

B 9. kiadás 1948 szeptember 10.

13óra 05 perc

Időjárásjelentés

A Vá/Vá Ba A Meteorológiai Intézet jelenti szeptember 10-én, pénteken délben:

Közép-Európában és Kelet-Európa nagy részén tovább tart a lezálló légáramlás uralma. Franciaországban azonban már újra felhősebb lett az ég és megélénkült a szél, mert ismét óceáni légtömegek törtek be a szárazföldre.

Hazánkban esőtörtőkön változó volt a felhőzet, de eső sohol sem hullott. A hőmérséklet a Dunántúlon 23-25, keleten és délen 26-27 fokig emelkedett, sőt a fővárosban 29 fokot is mértek. Az éjszaka folyamán általában 15 fokig hűlt le a levegő.

Budapesten esőtörtőkön a hőmérséklet napi középértéke 4.0 fokkal, a légnyomás napi középértéke 5.6 mm-rel magasabb volt, mint a sok évi átlag.

Budapesten pénteken délben a hőmérséklet 24 fok Celsius, a tengorszintre átszámított légnyomás 769 mm, gyengén emelkedő irányzatú.

Várható időjárás szombat estig: Mérsékelt keleti-délkeleti szél. Kövés felhő. Száraz idő. Reggel egy-két helyen köd. A meleg tovább tart. /MTI/

A Parasztszövetséget elnöki tanácsa feloszlatta

§/Gné Bn A Parasztszövetség elnöki tanácsa Dobi István elnöklétével 1948 szeptember 10-én délelőtt ülést tartott és kimondta a szövetség feloszlását.

Megállapította az elnöki tanács, hogy a magyar parasztságnak ez a jobb sorsra érdemes intézménye röviddel a felszabadulás után a reakció sötét erőinek játékszerévé vált és míg lent a vidéken számos helyi szervezet igyekezett a mezőgazdasági dolgozók igazi érdekeit és felemelkedését szolgálni, addig Budapesten a Parasztszövetség Országos Központja a demokrácia elszánt ellenségeinek nyújtott védelmet és sok tekintetben azoknak a fedőszervezetévé fejlődött.

A Parasztszövetség Országos Központja, a mezőgazdasági érdekképviselet napirendre tűzése idején olyan reformtervezetet mellé állt, amely a dolgozó parasztság tömegei helyett csak a nagygazdák vékony rétegének nyújtott volna érdekvédelmet, még a mezőgazdasági dolgozókkal szemben is.

A Szövetség Országos Központjában született meg a munkásellenes parasztogységnek, a szakszervezetekkel való éles szembehelyezkedésnek és a paraszt-sztrájkoknak a gondolata: azok a gondolatok, amelyek az újjáépítés legnehezebb időszakában majdnem végzetes ellentétet és szakadást idéztek fel a parasztnak és ipari munkásság között.

/Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 10kiadás 1948 szeptember 10.

13óra 15 perc

/A Parasztszövetséget elnöki tanácsa feloszlatta. Folytatás./

§/Gné Bn A Szövetség végül is oszkozzé vált azoknak az összooskivőknek a kezében, akik meg akarták dönteni a köztársaságot, a demokrácia vívmányait, megsoomisítani a földreformot és a dolgozó magyar nép nohozón megszorzott szabadságát. A szövetség buvóhelye volt a demokrácia legveszélyesebb ollonségeinek, a központi székházból a reakciónak és a demokrácia ollonos izgatásnak a szollomo áradt. sáót az országba a vidéki szervezetok foló.

Az összooskivés folszámolása, a lolopozott bü-
nösök oltávolitása után a Parasztszövetség központi székháza majdnem úroson maradt és azok a vezetők, akik idoiglonos megbizatással átvot-
ték az ügyok átmototi intézését és mogkozóték a szövetség bolső dolgai-
nak vizsgálatát, napról-napra újabb és újabb mogdöbbonté folfedezőse-
ket tettek, amelyokból kitünt, hogy a parasztságnak ez az intézményo
a korrupciónak is mologáya volt és novévol a gazdasági élot lolkiis-
morotlon szoroosolovagjal számos esotbon visszaáltek. Boosülotes, jó-
hiszemű parasztemberek novének fodezoto alatt különbözö cimokon mog-
sogodhototlon üzletti tovókonyseg folyt a szövetség központjában. Ez a
nagy szervezet tohát nomosak a kobolón bolül olkövetott politikai bü-
nök, kanom gazdasági visszaállosook miatt is móltatlanná vált a paraszt-
ság köpvisolotáro.

Mindozoknek a dolgozoknak a lolkiismorotos mérlogoló-
so után az elnöki tanács nom látott más kivozeté utat, minthogy kanond-
ja a Magyar Parasztszövevség önkóntos folszlatását.

Egyidőjülog folszolitja az elnöki tanács a Paraszt-
szövetség volt. tagjait, hogy az ogész ország területén támogassák a
parasztság új érdekvédelmi köpvisolotót és kapcsolódjanak bolu annak
munkájába. Az ollözotes tárgyalások mognyugtató biztosítókat nyujtanak,
hogy ebben a szervezetben a kisgazdapárti mezőgazdasági dolgozók mog-
kapják azt a holyot, megboosülést és érdekvédelmot, mit a Paraszt-
szövetség a maga politikai hitelének és tekintélyének vögzetos levo-
lása miatt már övek óta non tudott mogadni tagjainak. /MTI/

Átadták a forgalomnak a zsidódi hidat

Tud § Fo/Gné Bn E s z t o r g o n, szeptember 10.

A németek által felrobbantott Esztergom-Tát közöt-
ti ugynovozott zsidódi hid újjáépítéso befojesödött. A 16 méter hosz-
su közuti hid tohorprébája esütörtökön mogtörtönt és a hidat átad-
ták a forgalomnak. /MTI/

LP

Vizállásjelentés

& Vá/Vá Ba gs
Osztyáya jelenté:

Az Országos Vizgazdálkodási Hivatal Vizrajzi

A Duna Komárom és Paks között árad, máshol apad, alacsony vizállású. A Duna vizének hőmérséklete Budapestnél 18.5 Celsius fok. A mai dunai vizállások: Schaerding 310 cm 23 %, Aschach 222 cm 30 %, Linz 248 cm 27 %, Struden 346 cm 27 %, Krems 300 cm 29 %, Bécs 293 cm 31 %, Pozsony 355 cm 33 %, Oroszvár 327 cm 39 %, Dunaremete 370 cm 39 %, Gönyű 266 cm 37 %, Komárom 251 cm 31 %, Esztergom 250 cm 32 %, Budapest 323 cm 36 %, Dunapentele 260 cm 33 %, Dunaföldvár 209 cm 29 %, Paks 277 cm 30 %, Baja 348 cm 31 %, Mohács 381 cm 35 %.

A Rába Szentgotthárdnál minus 62 cm 7 %, Győrnél 238 cm 31 %. - A Dráva Zákányánál 120 cm 34 %, Baresnál 194 cm 40 %, Drávaszabolcsnál 277 cm 60 %.

A Tisza igen alacsony vizállással Tokajig apad, lejjebb árad. A Tisza vizének hőmérséklete Tiszabecsnél 21, Tokajnál 19, Szolnoknál 20, Szegednél 21 fok Celsius. A mai tiszai vizállások: Tiszabecs minus 58 cm 11 %, Vásárosnamény minus 114 cm 9 %, Tokaj minus 27 cm 15 %, Tiszafüred minus 38 cm 17 %, Szolnok minus 58 cm 17 %, Csongrád minus 141 cm 15 %, Szeged minus 45 cm 17 %.

A Szamos Csongornál minus 57 cm 5 %. - A Bodrog Sárospataknál 106 cm 16 %. - A Sajó Bánrévénél 36 cm 12 %, - A Hornád Hidasnémetinél 18 cm 13 %. - A Borottyó Borottyóújfalunál minus 124 cm 3 %. - A Körösök Békésnél 98 cm 23 %, Gyománál 340 cm 47 %. - A Maros Makónál minus 14 cm 7 %.

A Balaton Siófoknál 86 cm 73 %. /MTI/

Gyermekápolási táppénz címén új szolgáltatást rendszeresít az OTI
WTI & Ba/Gné gs
Szerőlyt ad az OTI annak a dolgozó anyának, aki egy évesnél fiatalabb beteg gyermeke ápolása miatt munkáját folytatni nem tudja. Ez az új szolgáltatás, a gyermekápolási táppénz csak akkor illeti meg a biztosított anyát, ha a családban nincs olyan rokon, aki az anya helyett a gyermek ápolásáról gondoskodik. A gyermekápolási táppénzt éppen úgy kell kérni, mint a táppénz igénylés esetében történik. Az egy éven aluli gyermek betegségét, illetőleg azt, hogy ápolásra szorul, az OTI orvos állapítja meg, s ezt a táppénzt a gyermek egy éves korának betöltéséig kaphatja a biztosított anya. Az új segély bevezetésével hathatós segélyben részesülnek azok a dolgozó anyák, akik gyermekeik ápolása miatt szorult anyagi helyzetbe kerültek. /MTI/

K

Iskolaátadási ünnepség Komáromban

Tud § T/T/Gné gs

T a t a b á n y a, szeptember 10.

A komáromi lonfonógyár dolgozói által ujjáépített volt folokozeti iskolákat ünnepélyes külsőségek között adták át Komárom városának.

Az ünnepi beszédet Lőrincz Lajos a Mindszenty tilalma ellenőre is tovább tanító paptanár, az államosított gimnázium igazgatója mondotta. Beszédében kiemelte, hogy az új iskoláért a közönyt előszörban a Magyar Dolgozók Pártját illeti. Szükséges, hogy az államosított iskolákban olyan nevelők tanítsanak, akik nem votik meg a kérgosközű munkást és parasztot. /MTI/

Szakasits Árpád köztársasági elnök fogadta a centenáris Orvosi Nagyhét külföldi résztvevőit

D/Ha/Gné gs

Szakasits Árpád köztársasági elnök pénteken délben fogadta a centenáris Orvosi Nagyhétben résztvevő külföldi orvosokat.

A fogadáson megjelent Mihályfi Ernő miniszter, az elnöki hivatal főnöke, Weil Emil országgyűlési képviselő, az Orvos Szakszervezet elnöke és Morényi Gusztáv orvos-vezetőrnagy, a kongresszus munkabizottságának elnöke.

Weil Emil országgyűlési képviselő a kongresszus közel négyezer résztvevőjének üdvözlőtét tolmácsolta Szakasits Árpád köztársasági elnöknek, s köszönetet mondott azért, hogy a köztársasági elnök a kongresszus megnyitó ünnepségén való megjelenésével emelte a kongresszus jelentőségét. A megnyitó ünnepség óta a kongresszus igen komoly, eredményes munkát végzett - mondotta - s a világ valamennyi részéből érkező külföldi vendégek látták azt a hatalmas és eredményes erőfeszítést, amelyet a népi demokrácia a magyar dolgozók érdekében az ország ujjáépítéséért végzett. A legnagyobb eredmény a kongresszusnak az volt, hogy a különböző nemzetek orvosai a közös munka során közelkötültek egymáshoz, s hazájukba visszatérve, eredményesebben szolgálhatják a nemzetek békés együttműködésének ügyét. A kongresszuson elhangzott magas színvonalu előadások és viták komoly alapot nyújtanak a magyar közegészségügy fejlesztésére, de igen eredményes munkát végzett a kongresszus az orvostudomány továbbfejlesztése szempontjából is.

A külföldi vendégek nevében Haldano londoni professzor mondott köszönetet azért a vendégszerető fogadtatásért, amelyben Magyarországon részesültek. A kongresszus során - mondotta - alkalmunk volt tapasztalni, hogy Magyarország milyen gyors ütemben épült ujjá és milyen lendülettel iramul házába a háboru okozta nehézségeket. /MTI/

K

B 13. kiadás.

1948. szeptember 10.

14 óra 05 perc

/Szakasits Árpád Köztársasági elnök fogadta a contonáris Orvosi Nacynót külföldi résztvevőit. Folytatás./

D/Hr/Gnó Gs A kongresszus minden tagja - bármilyen politikai nézeteket is vall - csodálattal tapasztalta azt a gyors előrehaladást, amely az ország felomlokodásában mutatkozik.

- Hazatérésünk után beszámolunk kollégáinknak arról is - folytatta Haldane professzor -, hogy a magyar orvosok régi tudományos hagyományaik szellemében most új utakon haladnak előre és igen szép eredményeket érnek el. Valamennyien sokat tanultunk ezen a kongresszuson és annak eredményei, valamint az a tény, hogy a különböző nemzetek orvosi közletről megismerhették egymást, előmozdítják majd a dolgozók jobb egészségéért folytatott küzdelmet, s a békés együttműködést valamennyi nép között.

Ezután Szakasits Árpád köztársasági elnök intézett rövid beszédet a külföldi orvostudósokhoz.

- Őszintén örülök annak - mondotta -, hogy itt údvészlehetem az orvostudomány nemzetközi világának legdivalóbb képviselőit. Nagy figyelemmel kísértom a kongresszus munkáját és meggyőződésom, hogy ez a munka nemcsak az orvostudomány fejlődését szolgálta, hanem a nemzetek közötti béke ügyét is, amelyért mi is minden erőnk latbavetésével küzdünk. A kongresszus során a különböző nemzetek képviselői közletről jutottak egymáshoz, s így országukba hazatérve jobb eredményekkel tudják majd szolgálni a békét, a tudományt és az emberiségnek ügyét, hiszen nincs tudomány, amely közletről volna az emberhez, amely közletről szolgálná az emberiséget, mint éppen az orvostudomány. A kongresszus további munkájához további sikert kívánok.

Weil Emil ezután bemutatatta a külföldi orvosokat a köztársasági elnöknek, aki hosszas szívólyos beszélgetést folytatott a külföldi vendégekkel. /MTI/

Állásvesztésre ítelték az újpesti vakok menházának igazgatóját

Tö & Ku/Hr/Gnó Gs Az újpesti vakok menházának ápolójai az igazolási eljárások megindulása után vakirással - az ugynevezett Braille-írással - számos bejelentést tettek az intézet igazgatója, Jankovich Lajos ellen és azzal vádolták, hogy tárgyalásokat folytatott Endre Lászlóval a zsidó vallású ápolók olhureolására. Állításukat igazolták is és ezért a bizottság állásvesztésre ítélte Jankovichot, aki-nak ügye follobbozás folytán a népbíróság Kiss-tanácsa oló korúlt. A Kiss-tanács ma az olófoku itóletet helybenhagyta. /MTI/

K

14. kiadás

1948. szeptember 10.

14 óra 10 perc

Be kell jelenteni a szárító üzemeket és gépeket

§ Hm Gs Az Országos Közellátási Hivatal rendelete értelmében, aki kukorica, vagy mástermészetű szárításra alkalmas szárító üzemmel vagy gépi berendezéssel rendelkezik, köteles ezeket esetleg a szárító üzemmel kapcsolatos torgori morzsoló géppel együtt 8 napon belül a MOSZK raktár és szárítóüzemi osztályához /Ujpesti rakpart 19./ ajánlott levélben bejelenteni. A hivatalos lap közli a bejelentés mintáját pontosan részletezve, hogy a bejelentésnek mit kell tartalmaznia. /MTI/

Néhány napon belül megjelennék az új általános iskolai cimtáblák

VKM Lt/Lt/Hm Gs Az Állami Alumínium- és Bauxit R.T., valamint a Müller és Fehér Államosított vállalatok elkészítették azt a 9000 új általános iskolai cimtáblát, amely két héten belül felkerül az ország valamennyi általános iskolájának homlokzatára. Az új iskolai cimtábla alumíniumból készült négy színnyomással, 55x35 centiméter méretű, ovál is domborított alakban. Középet művészi kivitelű gyönyörű Kossuth-ómer díszíti, a felirat pedig fehér alapon izlős fekete betűkkel: "Állami általános iskola". Az iskolák díjmentesen kapják a kultusz-miniszteriumtól az új cimtáblákat. E hónap végén a legolugottabb tanulói felolaska általános iskolája is büszkén viselheti homlokzatán az új cimtáblát, mint az újítás-olletett országos magyar iskolarendszer oló jelét. /MTI/

Kutyakiállítás

§ HM Gs A Magyar Kutyatenyészte Egyesületek Országos Szövetsége vasárnap, az Állatkertben Nemzetközi és Országos Kutyakiállítást rendez. /MTI/

Háromóvi fegyházra ítelték egy embertelen volt esendörömestert

Tö & Ma/Hr/Hr Gs A népbíróság Tutsek-tanácsa háromóvi fegyházra ítélte Baranyi Péter volt esendörömestert, aki 1944 májusában Rád közsöghben egy üldözöttet és az öt rejtőgető asszonyt súlyosan összevert. /MTI/

K

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 15. kiadás

1948. szeptember 10.

14 óra 55 perc

A legfőbb államügyész nyilatkozata a törvénytervezetekkel kapcsolatban a kuria megváltozott szerepéről

Ts & Km/Hm/Hm se Dr. Domokos József legfőbb államügyész nyilatkozott az MTI munkatársának arról, hogy a készülő törvénytervezetek szerint hogyan fog a kuria és a legfőbb ügyészség szerepe megváltozni. Az új törvénytervezet szerint a kisebb fontosságú ügyek a táblához, a nagyobb horderejűek pedig a kuriához kerülnek felülvizsgálatra.

A laikus bíróság a kuriánál is helyet kap. Felső fokon a jogászok nagyobb számarányban lesznek képviselve, mint a laikus bírók. Például az ötös tanácsban két laikus bíró lenne, így a kuria odáig elvont jogász szellemű állandó érintkezésbe kerülne az állattal.

A legfőbb államügyészség szerepe bővülni fog. Szükséges, hogy a szorosan vett igazságszolgáltatás körén kívül is örvényre juttassa a törvénye svége a kiadott rendeletek végrehajtásánál /MTI/

A Dugály-utcai strand-halászdíjai

Ep & Va/Gné/Hné Se A Dugály-utcai Szabadság strandfürdő megnyitáskor hibásan közölték az új strandfürdő árakat. A helyes árak a következők: napijegy 2 forint / és nem 3/, szakszervezeti tagoknak 1.50 forint / és nem 2/, fővárosi alkalmazottaknak egy forint, gyermekjegy 50 fillér. /MTI/

Borsod-nagyében két segélyállomást állít fel a Vöröskereszt

Kir & Mf/n/Hné gs M i s k o l o, szeptember 10. Borsod-nagye tisztifőorvosa bejelentette, hogy a Magyar Vöröskereszt a vármegyében két elsősegély állomást állít fel és pedig Mészökvésden, Szihalmón, Ernődön, Ozdon, Sajószentpéteren, Lillafüreden és Szilvásváradon. Az állomásokat az országúthoz közelfekvő orvosi lakásokban, vagy községházban, vagy a zsidókeresztos rendelőintézetrel kapcsolatban helyezik el. /MTI/

Megörkeztek Bókós-nagyébe a gépállomások gépei

Tud & Mf/n/Hné gs En B ó k ó s o s a b á, szeptember 10. A Szarvason, Gyomán, Vésztőn, Füzeggyarmaton és Oknyóson felállított öt új gépállomás gépei megörkeztek, ezeket szeptember 12.-én avatják fel az állomások helyén. /MTI/

LP

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 16. kiadás

1948 szeptember 10

15 óra 10 perc

"Tudjuk, hogy új típusu politikus és népfelzabardító szabadságharcokban közpöddött új típusu katonák áll az élünkön" - Farkas Mihály honvédelmi miniszter átvette hivatalát

Ni/Hb/Hné En Ünneplőes keretek között foglalta el hivatalát. Pénteken délelőtt Farkas Mihály honvédelmi miniszter, akinek kinevezésével a dolgozó nép őlharcosa került a miniszteri székbe. Fogadására a miniszterium épületét feldisznították, az udvaron díszmálvónt állítottak. Az enelvény fölött Sztálin generalisszimusz, tőle balra, illetve jobbra Rákosi Mátyás és Farkas Mihály hatalmas arakópót helyeztek el. Vörös és nemzetiszínű zászlók, a Magyar Dolgozók Pártjának jelvénye és a köztársaság címere mellett hatalmas felirata: "Üdvözljük új miniszterünket, dolgozó népünk őlharcosát."

A honvédelmi miniszterium kapja előtt díszszázad és honvédszenekar sorakozott fel. Fél 12 órakor érkezett meg Farkas Mihály, az új honvédelmi miniszter, akit, miközben a zenekar a Hirmuszat játszott, Pálffy György altábornagy, a honvédség felügyelője, Sólyom László altábornagy katonai főcsoport főnök és Radványi Imre vezérőrnagy, az elnökség vezetője fogadtak. Farkas Mihály ellépett a díszszázad előtt, majd a fogadásra megjelontekkel a miniszterium tanácssternőbe ment, ahol bemutatkoztak neki a miniszterium osztályvezetői. Ez alkalommal Pálffy György altábornagy a honvédség felügyelője, a demokratikus honvédség tábornokai, tisztai, tiszthelyettesei és katonái, valamint polgári alkalmazottai nevében bajtársi szeretettel üdvözlölte Farkas Mihályt.

- Örömmel vártuk és fogadjuk Önt - mondotta Pálffy altábornagy - mert tudjuk, hogy az Ön személyében olyan férfi veszi át vezetőségünket, aki a dolgozó nép és annak őlesapata, a munkásosztály fiaként a nép érdekében folytatott sok kemény harcban edződött vezetője. Tudjuk, hogy az Ön személyében tapasztalatokban gazdag, új típusu politikus és népfelzabardító szabadságharcokban közpöddött új típusu katonák áll az élünkön.

- Üdvözljük Önt, mint hazánk, a fiatal népi demokrácia vezető erejének, a Magyar Dolgozók Pártjának főtákarhelyettesét és kellően értékeljük azt a tényét, hogy küszöbön álló nagy feladatunkat, a honvédelem megszervezését és az új néphadsereg megteremtését a Magyar Dolgozók Pártja egyik legjobb fiára bízta.

- Mi, a honvédség itt jelenlévő vezetői, igérjük, hogy fegyelmezett alárendeltjei leszünk Önnek, hogy hű katonái leszünk a dolgozó magyar népnek; igérjük, hogy megfeszített munkával fogunk dolgozni közös feladatunk új végrehajtásán, ami egységes, megbízható, öntudatos, fegyelmezett, jól kiköpzett és jól felszerelt néphadseregünk mielőbbi kiépítésén. /Folyt.köv./

LP

B 17. kiadás

1948 szeptember 10.

15 óra 20 percre

"Tudjuk, hogy új típusu politikusi és népfelzárkóztató szabadságharcokban képződött új típusu katonák áll az élükre" 1. folytatás.

Ni/Hb/Hnó Bn Az üdvözlésre válaszolva Farkas Mihály hangsúlyozta, hogy a honvédelemmel kapcsolatos programot a Magyar Dolgozók Pártja első kongresszusa már megadta, amikor az ország függetlenségének és szabadságának biztosítására jól felszerelt és jól kiképzett erős néphadsereg felállítását tűzte ki célul. Kiemelte, hogy a néphadsereg kiképzése során különös gondot kell fordítani azon, hogy a hadsereg fegyelmét teljes mértékben megszilárdítsuk és tovább fejlesszük és belső és külső ellenségeink ügynökei ellen a legteljesebb óharsággal küzdjünk. Kijelentette, mindent elkövet majd a néphadsereg fejlesztése érdekében. A hadsereg kérdésében nem új, egész életében harcolt és a jövőben is harcol a munkásosztály és a dolgozó nép ügyéért.

Ezután lelkeshangulatú ünnepség volt a minisztérium udvarán. Az ünnepségen résztvettek a tábornoki kar tagjai - közöttük Szalay Mihály vezérőrnagy, a határvédelem parancsnoka és Révay Kálmán vezérőrnagy, a Kossuth Akadémia parancsnoka, - a minisztérium tisztjei, tiszthelyettesei és polgári alkalmazottai, akik percekig zúgó tapsal fogadták Farkas Mihály honvédelmi minisztert.

Az ünnepségen Súlyon László altábornagy üdvözölte az új honvédelmi minisztert. /folyt.köv./

Budapestre jön John Lewis

Kü. & Lt/Lt/Hnó gs Dr. John Lewis, a Modern Quarterly című haladószellemű angol folyóirat főszerkesztője a Magyar Külügyi Társaság meghívására szeptember 11.-én Budapestre érkezik. Dr. Lewis magyarországi tartózkodása folyamán a Külügyi Társaság rendezésében előadást fog tartani a Parlament delegációs tervében. /MTI/

Bajcsy-Zsilinszky emlékünnepe Miskolcon

Kir & Mf/c/Hnó gs M i s k o l c, szeptember 10. A Kisgazdapárt borsodmegyei szervezete szeptember 12.-én, a miskolci ellenállási zászlóbontás évfordulóján, vasárnap délelőtt Bajcsy-Zsilinszky emlékünnepet rendez. Az ünnepségen népes küldöttséggel képviselteti magát a párt fővárosi szervezete is és az ünnepi beszédet Bognár József Budapest polgármestere s Kisgazdapárt ügyvezető alelnöke mondja. /MTI/

B 18. kiadás

1948 szeptember 10.

15 óra 45 percre

"Tudjuk, hogy új típusu politikusi és népfelzárkóztató szabadságharcokban képződött új típusu katonák áll az élükre", 2. folytatás.

Ni/Hnó/Hnó Bn - Üdvözljük Önben a dolgozó nép fiát és a dolgozó nép hőst, a meggyőződéses kommunistát, aki egész életét a legnagyobb célra, a munkásosztály, a dolgozók, az elnyomottak felszabadításának szenteli, aki korai ifjúságától kezdve megalkuvás nélkül harcolt elveiért és vállalta értük a szankciók keserű kenyerét is. Üdvözljük a katonát, aki Spanyolországban fegyverrel a kezében harcolt a fasisztus erők ellen és ott volt mindenütt, ahol a nép ügyéért harcolni kellett, a harcok politikust, aki a felszabadulás pillanatától kezdve az élvonalban küzd és mindenütt az első, ahol kemény öklöllet kell lesújtani a nép ellenségeire. Köszöntjük Önben a honvédelem és a honvédség problémáinak ismerőjét, aki az első alkalommal vetette fel a nyilvánosság előtt a honvédelem ügyét, aki a honvédség minden indokolt kívánságát már a múltban is felkarolta és megoldáshoz segítette.

Ma, amíg a honvédelem problémája a politikai érdeklődés előterében áll, az a férfi került a honvédelmi miniszteri székbe, aki szilárd meggyőződéssel, elsöprő energiájával, nagy tapasztalataival a legalkalmasabb az itt adódó feladatok megoldására.

Az új honvédség, amely megalakulásakor reakciós miniszterek és ellenforradalmi vezetők tarha alatt gőnyedt, az utolsó másfél év alatt a fejlődés nagy útját járta be. Nehéz harcban megtúrta és a honvédség vezetésétől eltávolította a szabotáló, összeesküvő ellenforradalmi reakciót. A sorok között még megbúvó ellenség elszigetelődött, offenzívába szorult és üzött vadként várja a leleplezést és a kiérdemelt megtorlást.

Ma már olyan csapataink vannak, amelyekre joggal büszkék lehetünk. A honvédség ma minden eddiginél nagyobb feladatok előtt áll. Mielőbb pótolni kell személyi és anyagi hiányainkat, be kell fejeznünk a hátszereződésben engedélyezett haderő megszerzését, összetételében, szellemében olyan haderőt kell teremtenünk, amely méltó a néphadsereg büszke címére.

Hangsúlyozta, hogy a honvédelmi minisztériumban megalakult már az élesapat, a haladás erőinek, a népi demokrácia törhetetlen híveinek tábora, amely meggyőződéssel, a szabadságért és a haladásért minden áldozatra hajlandó.

Az Ön vezetésével mellett - folytatta - ezekkel a harcok és munkás káderekkel fogjuk megteremteni a magyar nép új fegyveres erőjét, olyan hadsereget, amely szellemében, vezetésében, összetételében és céljaiban teljesen összhangban áll új társadalmunkkal, a népi demokráciával. A dolgozó nép hadsereget teremtsék meg, amelyben épp úgy, mint új társadalmunkban, a dolgozó parasztsággal és értelmiséggel szövetséges munkásosztály és annak élesapata, a Magyar Dolgozók Pártja hivatott a vezetésre. Ez a honvédség minden szálát elszakít, amely az elmúlt rendszerhez köthető és hagyományt, például a szabadságharcban dicső honvéd hadseregéhez fog fordulni. /Folyt.köv./

LP

B 19. kiadás

1948 szeptember 10

16 óra 00 perc

"Tudjuk, hogy új típusú politikus és népfelzabáló szabadságharcokban közpözt új típusú katonák áll az élükre", 3. folytatás./

Ni/Gnó/Hnó Bn

Olyan hadsereget építünk az Ön vezetésével, amely meggingathatatlan politikai szilárdságban, korszerű és fejlődő, szaktudásával, szervezővel és felszerelődésével meg tudja védeni a dolgozó nép békés munkájának gyümölcsét.

- Az új honvédség a béke őre, biztos pajzs és éles kard az imperializmussal és a belső ellenséggel szemben és hasonlóan ahhoz, ahogy a magyar népi demokrácia szilárd lépésekkel halad szövetségesei, elsősorban Sztálin generalisszimusz /viharos taps/ által vezetett Szovjetunió oldalán, ugyanúgy halad a magyar honvédség hí hajtáriségében és fegyvertársaságában szövetségeseink, élükön a falazatadó Szovjet Hadsereg oldalán. /Hosszantartó lelkes taps./

Nagy Pál, a honvédelmi minisztérium szak- szervezeti csoportjának vezetője mondott ezután üdvözlő szavakat, majd Farkas Mihály honvédelmi miniszter emelkedett szólásra, hogy megköszönje az üdvözlést.

- A Magyar Dolgozók Pártjának bizalma és a demokratikus magyar erők támogatása onnantól engem, a magyar munkásosztályt, a honvédelmi minisztérium élére - kezdte beszédét. Teljes mértékben átörzöm a fontos megbízatással járó feladatokat és kötelességeket. Ezen az új poszton is a magyar dolgozó nép nagy harcra készült és bátor vezetőjének, Rákosi Mátyásnak /hosszantartó lelkes éljenzés és taps/ utasításai szerint akarok és fogok tudni minden erejével dolgozni munkásosztályunk, dolgozó népünk, az egész ország javáért.

- Nem véletlen, hogy a honvédelmi minisztérium vezetése a Magyar Dolgozók Pártja irányítása alá kerül, mert ez a párt a magyar dolgozó nép legharcosabb partja, egyben a magyar függetlenség legmegbízhatóbb őrája is. A honvédelmi minisztérium vezetésében beállott változás elismerése annak a nagy alkotó munkának, amelyet a Magyar Kommunista Párt és most a Magyar Dolgozók Pártja még a háború nehéz ideje alatt és különösen a felfelzabálás első percétől kezdve teljesített az új demokratikus néphadsereg megszervezése terén.

- Alig némultak el az ágyuk a frontokon és már érezhető volt, hogy az imperialisták nem olyan békét akarnak, amely biztosítja a népek függetlenségét és szabadságát, hanem olyan békét, amely az ő egyeduralmukat, hatalmukat növeli és lehetővé teszi szabad népek és szabad országok elnyomását. És ezért a szabadságszerető népek, élükön a hatalmas szocialista Szovjetunióval /lelkes éljenzés és taps/ igazságos, emberteljes békéért: küzdenek, mert védik az imperialistákkal szemben a szabadságukat, az imperialisták a kard- esztetés, a háborúval való fenyegetés népszerehez nyultak.

/olyt.köv./

V,

B 20. kiadás

1948 szeptember 10.

16 óra 05 perc.

Felbecsülhetetlen jelentőségű a vasárnap felavatásra kerülő új dunahíd

Közl.M & Hnó/Pl Bn Budapest negyedik állandó hidját, a 477 méter hosszú, gyalogos forgalomra is kiépített összekötő vasuti dűnchidat vasárnap adja át rendeltetésének Gerő Ernő közlekedésügyi miniszter. A híd átadása ünnepélyes keretek között, előreláthatólag nagy tömegök jelenlétében történik. Az ünnepségen megjelentek Szekasits Árpád köztársasági elnök is, a kormány tagjainak kíséretében. Az új összekötő vasuti hídnek szinte felbecsülhetetlen jelentősége van az ország vasuti közlekedésében. Az országnak a Duna által elválasztott két része között lebonyolításra kerülő forgalom az új híd által hatalmas lendületet kap, mert a Dunán átszaladó mintegy 150 vonat fele annyi idő alatt ér tulsó partot, mint eddig, mert kétvágányú forgalom lesz. A hídavatás ünnepségre a Nagy-Budapestben dolgozó vasutasokon kívül ezrével jönnek fel a vasutasok vidékről is. Az ünnepség színhelyére hajóval érkező köztársasági elnököt és a meghívott vendégeket a Himnusz hangjai után Orosz Ferenc élmunkás üdvözi a hídépítők nevében, majd Varga László, a MÁV elnöke beszél, utána pedig Gerő Ernő közlekedési miniszter mond ünnepi beszédet. A meghívott vendégek és a hídát építő munkások ezután a díszvonatra szállnak fel, amellyel elsőnek mennek át a hídon a Ferenovárosi pályaudvarig. Az összekötő híd az első híd az országban újjáépített hidak közül, amelyet már festett állapotban adnak át a forgalomnak. Az összekötő vasuti híd külsejében is méltó párja a Szabadság-, a Kossuth- és a Margit-hidnak. /MTI/

14.000 diák a debreceni általános iskolákban

Kir & Fe/M/Pl Bn

D o b r o o e n , szeptember 10.

A debreceni tanfelügyelőség elkészítette a városi és kültelki iskolákba az iskolai év elején beiratkozott tanulók összesítő statisztikáját. Ebből megállapítható, hogy az idén 1500-zal több gyermeket irattak be az iskolákba, mint az elmúlt iskolai évben. Az idén Debrecenben 14.000 tanulót iskoláztatnak általános iskolákban. /MTI/

Vasárnap nyitva tarthatnak a virágkoreskedők

Körm & Lt/Lt/Pl Bn

A kereskedelmi miniszter a Mária-napra tekintettel engedélyezte, hogy a virágkoreskedők Budapest területén szeptember 12-én, vasárnap reggel 9 órától 1 óráig, a IX.kerületi vásároknakban pedig reggel 7 órától 9 óráig árusíthatnak. /MTI/

TL

B 11. kiadás

1948 szeptember 10

16 óra 15 perc

"Tudjuk, hogy új típusú politikus és népfelszabadító szabadságharcokban közödött új típusú katona áll az élünkön", 4. folytatás.

Ni/Gné/Hné Bn

Ebből a háború után kialakult helyzetből mi magyarok is kell, hogy levonjuk a tanulságokat. A tanulságok lényege az, hogy nemcsak gazdaságilag, politikailag, hanem katonailag is erősíteni kell a magyar népi demokráciát. Röviden: ki kell építeni az új demokratikus népi hadsereget. Ezen a téren elindult már a munka és vannak bizonyos eredmények is. A feladat elvégzésének azonban még csak az elején vagyunk. Munkánk eredményeként olyan hadsereget kell megszervezni, amely méltó fogyvertársként jelentkezhetik szövetségeseink oldalán. Ennek a feladatnak sikeres elvégzése elsősorban a mi vállainkon nyugszik. Megtisztelő feladat ez. Olyan magyar hadsereget kell kiformálnunk, amely tekintélyt szerez a magyar népi demokráciának, szerte a világban, amely növeli barátaink bizalmát. Olyan hadseregre van szükségünk, amely féltve őrzi a magyar függetlenséget és népünk szabadságát.

A mi minisztériumunk katonai minisztérium és kell, hogy katonai fegyver használatát minisztériumunk minden alkalmával zottjának működését. Ne feledjük el, hogy a magyar szabadság állásán minden elkövetnek, hogy sorainkba befurakodjanak, ezért különös óberségre van szükség.

Reméltem, hogy megkapom Önöktől a szükséges támogatást ahhoz, hogy azt a feladatot, amellyel a magyar népi demokrácia mindannyiunkat megbízott, sikeresen elvégezhessük.

Végül a miniszter jó munkát és sok sikert kívánt a minisztérium munkájához.

Az ünnepség után a miniszter megbeszélésen fogadta a minisztérium vezető tisztjeit. /MTI/

A tatabányai 101. bányászcsapat hatalmas teljesítménye

Tud & Fe/Gné/Hné Bn

Tatabánya, szeptember 10.
Egy hónappal ezelőtt oroszlan községben bányászatonosótlonság történt. A tárnában szerencsétlenül járt három bányász tonotóse után közvetlenül megindult a helyreállítási munka. A 101-es bányászcsapat feladatául tűzte ki, hogy a bányarobbanás romjait eltakarítja és a beomlott részt újra a termelés szolgálatába állítja. Szakértők szerint ez a munka három hónappal vett volna igénybe. A 101-es csoport a beomlott bányarészt 30 munkanap alatt megtisztította és bányászásra újra alkalmassá tette. Ezért a teljesítményükért a 101-es csoport dolgozói: Halmai János, csapatvezető őrnagy, Dárdai János és Bola Sándor vajúrók, Zippenfenig János és ifj. Varró Mihály segédvajúrók, Blasik Ferenc, Tóth Péter, Oszkó József és Kishonti László csapatosállások 500-500 forint jutalmat kaptak. /MTI/

B 22. kiadás

1948 szeptember 10

16 óra 35 perc

A. Centonris Orvosi Nagyhét szakcsoportjainak ülősei, 1. folytatás.

D/D/Hné Bn

Az űzerorvosi szakcsoport ülősein megjelent Haldane professzor is, aki egy új eljárását ismertette a kezdő ólom-mérgezősek felismerésére.

Konody István dr. az ipari munkások szívbetegségeiről beszélt, hangsúlyozva a pályaválasztás előtti orvosi vizsgálat fontosságát, majd rámutatott arra, hogy a szívbetegségekben szenvedő munkásokat megfelelő munkakörben kell foglalkoztatni.

A higiénikus szakcsoport pénteki tanácskozásának fő témája a népelemlés kérdése volt. Sós professzor bevezető előadásában rámutatott, hogy milyen nagy szerepet játszik a népelemezés-kutatás a népegészségügy szolgálatában. Az élelméskutatás terén a magyar szakértők komoly tudományos eredményeket értek el a népi demokrácia egészségügyi politikája lehetővé teszi majd ezeknek a tudományos eredményeknek gyakorlati hasznosítását.

Fekete László dr., az Országos Közegészségügyi Intézet táplálkozástudományi osztályának vezetője az ország különböző részein végzett kutatásainak eredményeit ismertette és rámutatott arra, hogy az elmúlt évekhez viszonyítva a táplálkozás országsszerte javult általában megfelel a kalóriaszükségletnek. Sok helyen azonban még mindig kevés védőtáplálékot fogyasztanak s ez okozza a szervezetben fellépő vitaminhiányt. Hangoztatta végül, hogy a Közegészségügyi Intézet által végzett kutatások nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy az egyes tájak néptáplálkozását megjavítsák.

D/KF/Hné Bn

Tarján Róbert, a Közegészségügyi Intézet élelméskészségügyi osztályának vezetője a csoportélelméskészség /k rh zi, üzemi élelméskészség/ ellenőrzéséről beszélt és közölte, hogy a Közegészségügyi Intézet tudományos kutatások alapján megállapította azokat az élelmiszer mennyiségeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a dolgozók csoportélelméskészség során megfelelő kalória és vitaminmennyiséget kapjanak.

Herpay Zsombor egyetemi tanársegéd ismertette a debreceni néptáplálkozási viszonyokat és rámutatott, hogy az 1943-44-es adatokkal összehasonlítva lényeges javulás észlelhető, így például Debrecen és környékén a tejtermékek és fűzelékfélék fogyasztása 65 százalékkal, a burgonyafogyasztás 39 százalékkal növekedett 1943-hoz képest. Különösen a munkásokétegek táplálkozásában tapasztalható nagy javulás. Masek prágai professzor arról beszélt, hogy a háború alatti élelmiszerhiány milyen súlyos kihatásokkal volt a cseh-szlovák közegészségügyi helyzetre. Polonyi Pál, a székesszlovákiai higiéniai és bakteriológiai intézet helyettes igazgatója arról tartott előadást, hogy bizonyos baktériumok az élelmiszerek tápértékét károsan befolyásolják és így közvetett uton okozhatnak betegségeket; Epp ezért szükséges, hogy megfelelő propaganda útján az élelmiszerhygienia alapvető kérdéseit megismertessék a nagyközönséggel. /Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 23. kiadás

1948 szeptember 10.

16 óra 45 perc.

"A százéves honvédség" stafétái Debrecenbe érkeztek

Kir Fe/M/Pl gs. Debrecen, szeptember 10.
"A százéves honvédség" jubileumi ünnepei alkalmából Nyíregyházáról a fővárosba indított jelképes fáklyás staféta péntek délután érkezett meg Debrecenbe. A Nagytemplom előtti Kossuth-szobornál ünnepség keretében vették át a jelképes fáklyákat. Juhász Géza egyetemi tanár, a Nemzeti Bizottság elnöke mondott rövid beszédet, méltatva az évforduló jelentőségét, majd átadta a nemzetiszíni szalaggal díszített stafétabotot egy hat főből álló stafétának, amelynek tagjai voltak a honvédség, rendőrség és a debreceni sportegyesületek futói. A staféta Hajdúszoboszló felé indult. /MTI/

Bojta Bélát beiktatták a NOT elnöki székébe

Tö & Sy/Hm/Pl Bn Pénteken a NOT teljes ülésén bucsuztatták el Major Ákos dr.-t, a népbíróság megszervezőjét, a későbbi NOT elnököt. Ugyanekkor iktatták be a helyére, az elnöki tisztségbe Bojta Béla dr. volt miniszterelnökségi államtitkárt, aki mint tanácsvezető működött a NOT keretében. Borbély János dr. népfőügyész méltatta Major Ákos érdemeit, majd Major Ákos bucsuzott a NOT-tól és vállalta azt a munkát, amelyet a népbíróság "hőskorában": a felszabadulást követő időben a népbírák, majd a NOT a népi szellemben való bíráskozás terén végzett.

Bojta Béla dr. az eskü letétele után székfoglalójában hangsúlyozta, a magyar nép a közeljövőben hivatásának fogja tekinteni, hogy jogrendszerét lényegében és döntő alaptételeiben átalakítsa. Nem közömbös - mondotta - miként sikerül jogrendszerünket szociálisabbá, értékállóbbá és igazságosabbá tenni. Új problémák merültek fel és onnan a bíróságnak további feladatát abban látom, hogy a demokrácia védelmét minden tekintetben megőrísse. Az igazságügy-miniszter képviselőjeként Bayer László dr., miniszteri osztályfőnök bucsuzott a volt elnöktől, méltatta érdemeit és egyben üdvözölte utódját. /MTI/

Köt valutázót ítélte el a munkásbíróság

Tö & Tö & Kú/Hm/Pl Bn Freund Henrik villanyszerelő négyszáz valódi dollárért egy hamisított ezerdollárosot vásárolt és ezzel akart üzérkedni. Segítségére volt Jakubovics Sándor hitoktató. A munkásbíróság Jászor-tanácsa ezért Freundot nyolcvévi, Jakubovicsot pedig kétévi fegyházra ítélte. /MTI/

7

MTI BELFÖLDI HIREK

B24. kiadás

1948 szeptember 10.

16 óra 55 perc.

A Centenárius Orvosi Nagyhét szakcsoportjainak ülése, 2. folytatás./

Di/Go/Hnó Bn Az orvoskongresszus sportorvosi szakcsoportjának pénteki ülésén sok érdekes előadás hangzott el. Nemessuri Mihály a sportolók sportsérüléseiről, Cserépfalvi Miklós pedig az állosont sérülésekről tartott felolvasást. A legnagyobb várakozás Földes Aladár főorvos előadását előzte meg, aki "A sport szerepe a tuberkulózis megelőzésében" című előadásában rámutatott arra, a sport megedzi, ellenállásra alkalmassá teszi az emberi szervezetet. Ezért fontos - s ez a tbc. elleni preventív küzdelem egyik fontos része - minél szélesebb, hatalmas tömegsport megteremtése. Népi demokráciánk minden lehetőségét megad ilyen tömegsport kiépítésére és így a sport a jövőben komoly fogynak lesz a népbetegségek ellen koményon harcoló orvostársadalom közében. A. Maronneaud, a francia sportorvosok szövetségének vezetője egy újfajta erőnlét-ellenőrző műszer jelentőségét méltatta.

Az ideggyógyász szakcsoport pénteki ülésén Horányi Béla professzor a gyógyíthatatlan, fájdalmas elmebetegségek és súlyos kedélybetegségek műtéti való gyógyításáról számolt be, rámutatva azokra az eredményekre, amiket az orvostudomány a téren eddig elért. Dr. Juba Adolf egyetemi magántanár, kaposvári főorvos gyakorlati tapasztalatairól tartott felolvasást. Dr. MacDonald Critchley angol professzor újabb vizsgálati eredményekből beszélt tapasztalatait fejtegette, különös tekintettel az irás-beszéd és értelmezavarokra. Dr. Sántha Kálmán és dr. Angyal Lajos egyetemi tanárok és dr. Cernacok pozsonyi professzor előadásaikban szintén arról számoltak be, hogy a műtéti beavatkozás számos esetben teljes gyógyulást eredményezett.

A belgyógyász szakcsoport ülésén Forrai Elemér Edingburghban élő magyar professzor a cukorbetegség anyagcserejéről és az inzulinnak a cukorbetegség gyógyításában való szerepéről tartott előadást, hangoztatva, töves az a felfogás, hogy az inzulín káros hatással van a szívbetegségben szenvedőkre. /Folyt.köv./

Kossa István a balatonszárszói József Attila emlékünnepeken

IpM & Lt/Lt/Hnó Bn A miniszterelnökség centenárius osztálya és a Magyar Írók Szövetsége vasárnap délután ünnepélyt rendez a magyar proletariatus nagy költőjének, József Attilának emlékére, akit, mint ismeretes, Balatonszárszón ért el tragikus végzete. Az ünnepség keretében felavatásra kerül a művészi kivitelű József Attila-emlékmű. Az emlékünnepeken megjelenik Kossa István iparügyi miniszter is. /MTI/

7

MTI BELFÖLDI HIREK

B 25. kiadás

1948. szeptember 10.

17 óra 05 perc

Kossa István távirata Georgi Dimitrovnak

IPM & Lt/Lt/Hné Bn
Kossa István iparügyi miniszter, a Bolgár-Magyar Társaság elnöke, a nagy bolgár forradalom évfordulója alkalmából a következő táviratot küldte Georgi Dimitrov miniszterelnöknek: "Georgi Dimitrov miniszterelnök urnak, Szófia, Bulgária. A Bolgár-Magyar Társaság nevében a nagy bolgár forradalom évfordulója alkalmából a bolgár nép nagy vezérének és hős népének harcos üdvözlétünket küldjük. /MTI/

Nyolceévi börtönt kapott a Dessewffy-utcai üldözöttek rémo

T8 UL/PM/Hné Bn
A népbíróság Bálint-tandása pénteken foglalkozott Löwey Mátyas nyilas partszolgálatos népeellenes bűnügyével. Löwey 1944-ben a Dessewffy-utcai üldözöttek valóságos rémo volt. Nyolceévi börtönre és teljes vagyonelkobzásra ítélte a népbíróság. /MTI/

Pénteken délután megkezdődött Ordass Lajos és társai kihallgatása a valutaügyészségen

T8 UL & PM/Hné Bn
Pénteken délután az Államügyészség valuta-ügyészségén dr. Alpár András államügyész megkezdte Ordass Lajos püspök, Radványi Albert, volt egyetemes egyházi felügyelő és Farkas Sándor, volt egyetemes egyházi főtitkár kihallgatását ismeretes valutabűnügyükben. Az Államügyészség a kihallgatások végétől elkészíti vádindítványát s azt rögtön megküldi a törvényszéknek. /MTI/

A vasutasok üdvözlő távirata Gerő Ernőhöz

Közlem & PM/Hné Bn
Az ország vasutasainak szakszervezeti vezetői Vég Lajos elnök, Gyósi Jenő főtitkár és Gáspár Sándor főtitkár helyettes Gerő Ernő közlekedési miniszterhez az összekötő vasuti Dunahídfelépítésével kapcsolatban táviratot intéztek, amelyben a Magyar Vasutasok és Hajósok Országos Szabad Szakszervezetébe tömörült dolgozók nevében őszinte örömmel és büszkeséggel üdvözlik a minisztert. A magyar gazdasági élet vérkeringésében annyira nélkülözhetetlen budapesti összekötő vasuti Dunahíddal - mondja a távirat - a miniszter nagy segítségét nyújtott a négy és félnapos kocsifordulót harcban álló vasutasoknak. /MTI/

π

MTI BELFÖLDI HIREK

B 26. kiadás

1948. szeptember 10.

17 óra 20 perc

Közegészségügyi Tervanképt a Népjóléti Minisztériumban

SzK/Hné/PM Bn
A Centenárius Orvosi Nagyhét keretében pénteken délelőtt a népjóléti minisztérium nagytermében közegészségügyi terv-gazdálkodási ankét volt. Ezen megtárgyalták azokat az új feladatokat, amelyek a hároméves terv végrehajtása terén egészségügyi vonalon az orvos-társadalomra várnak.

Vikol János népjóléti államtitkár üdvözlötte a megjelenteket és hangsúlyozta, hogy a tervgazdálkodás szellemében folytatott szociálpolitika, valamint a Centenárius Orvosi Nagyhét közegészségügyi eredményei fényes bizonyíték arra, hogy közegészségügyünk fejlődése előtt milyen hatalmas lehetőségek nyíltak.

Weil Emil kijelentette, hogy az Orvosi Nagyhét középpontjában a tervgazdasági ankét áll és az egész orvos-társadalom az Orvosszakszervezet vezetésével bekapcsolódik a munkába, hogy előbbre vigye a hároméves terv célkitűzéseit.

Ezután Friss István, a Magyar Dolgozók Pártjának központi kiküldöttje visszaillesztést vetett a tervgazdálkodásra. A tervgazdálkodás - mondta - feltételezi a termelés és szükségletokösszehangolását, ami a tőkés-társadalomban nem lehetséges. A tervgazdálkodásra a Szovjetunió mutatott példát.

A magyar nemzetgazdaság nagy tartalékmelletté teszik, hogy az iparosodás és az életszínvonal emelkedése irányában egyaránt állandóan, megszakítás nélkül komoly léptekkel haladjunk előre. Ezek közül a tartalékok közül különösen fontosak azok a lehetőségek, amelyek az ipar racionalizálásában, a termelés olcsóbbításában, a mozdulatosság gépesítésében, az ozáltal felszabaduló munkaerőben és abban a nyereségben rejlenek, amelyet odig a tőkésok vágtak zszobro.

Legfontosabb tartalékunk azonban az ember, a dolgozó, munkás, paraszt és értelmiségi, akinek képességei, tevékenysége, kezdeményező ereje számára egészen új, nagy lehetőségeket teremtettünk. Nagy tér nyílik itt a magyar orvosok számára is, akik az ország számára végtelenül fontos munkakörben segíthetik elő a tervgazdálkodás sikerét.

Simonovits István, miniszteri osztályfőnök az egészségügyi tervgazdálkodás eredményeiről beszélt. Az iparegészségügy terén jelentős eredményeket értünk el. Egységesítettük és államosítottuk a mentőszolgálatot, de a társadalmi munka vonalán is jelentős eredményeket értünk el a Vöröskoroszt demokratizálásával. Néhány helyen tul is teljesítettük az egészségügyi tervet.

Folyt.köv./ π

MTI BELFÖLDI HIREK

B: **Kiadás**

1948 szeptember 10

17 óra 35 perc

Megszűnik egy hajójárat

KözlM & PM/Hné Bn A Meffer a Budapest-Kossuth-tér-Pünkösdfürdő-Lupasziget viszonylatban közlekedő helyi hajójáratokat szeptember 12.-ével beszünteti. Az utolsó hajó 12.-én, vasárnap közlekedik. Pünkösdfürdő bezárásával kapcsolatosan a Meffer Pünkösdfürdő hajóállomást a Budapest-Esztergomi viszonylatban közlekedő személyhajók számára is megnyitja. /MTI/

/Közegészségügyi tervankét a népjóléti miniszteriumban, folytatás./

SzK/Hné/Hné Bn Az egészségügyre előirányzott összeg 84,700.000 forint volt, ezzel szemben a teljesítés 70,268.000 forint, nyolc százalékos túlteljesítést értünk el tehát. Az egészségvédelem vonalán jelentősen előregrottunk, 14 új tüdőbeteg gondozót, 5 nemibeteg gondozót létesítettünk. Ma már 48,800 kórházi ágy áll üzemben. Új kórházakat építettünk Karagagon, Tatán, Szőryben, hogy a falvak elhanyagolt parasztsága egészségügyön javítsunk. Ezzel több gümőkór-betegségünk van és közel annyi csecsemő és szülészeti kórúgy, mint volt a háború előtt.

Az ipari munkásság egészségvédelme és beteg-ellátása mellett különös figyelmet igényel a falvak a múltban egészségügyileg rendkívül elhanyagolt parasztsága. Egészségügyi tanyaközpontok alakítását tervezik. Ki kell dolgozni a városoknak és falvaknak a teljes közegészségügyi tervét, amely harmónikus egységet alkot.

A népi demokráciának arra kell törekednie, hogy az ország dolgozó rétegeinek egészségügyi helyzetét lényegesen megjavítsa. A terv már úgy készül, hogy beilleszkedjen a szociális társadalomba és minden törekvése az, hogy a dolgozók egészségét megvédje s ezzel hozzájáruljon a termelés fokozásához is. /MTI/

Új eljárással készítik a vasbeton "talpfákat"

em/PM/Hné Bn A Vasbetonipari Nemzeti Vállalat Asztalos-uteai kísérleti telepén a szakemberek és a sajtó képviselői előtt bemutatották azt az új eljárást, amellyel ezentúl a vasbetonból készült vasúti talpfákat gyártják. Magyarországon már a felszabadulás óta gyártanak vasbeton "talpfákat", amelyeknek előnye - amollett, hogy nagy regtakaritást jelentenek értékes faanyagban - az, hogy tartósabbak, mint a régi talpfák. Az új eljárás magyar találmány és a gyártás is magyar gépekkel történik. /MTI/

TL

MTI BELFÖLDI HIREK

B 28. kiadás

1948 szeptember 10

18 óra 20 perc

A film a honvédevelés szolgálatában

Vn/PM/Hné Bn A honvédelmi miniszterium kulturális és propagandosztálya pénteken délután a Honvédek Házában filmbemutatót rendezett. Mertini Róbert ezredes bevezetőben előadást tartott arról, hogyan állítják a filmet a honvédség szolgálatába. A csapatok életéről, munkájáról, foglalkoztatásáról, ünnepeiről filmet készítenek s ezeket a filmeket levetítik az egyes csapatoknak. Azonkívül a különböző alakulatokat ellátják filmvetítő gépekkel s ezekkel a miniszterium kulturális és propagandosztályának haladó szellemű, oktató tárgyú filmjeit mutatják be. A vetítések után a levetített film tárgyat megbeszéltek. Az előadás után a megjelenteknek bemutatták a határőrvadászok nehez szolgálatáról, valamint a Kossuth Akadémia életéről és az új tisztizenzedők neveléséről készített kulturális filmeket. /MTI/

Hibaigazítás

Bn/Hné A B. 25. kiadás harmadik közleményének harmadik sorában szereplő Farkas Sándor helyesen Varga Sándor. /MTI/

A Magyarországon nyaraló francia gyermekek a miniszterelnöknél

Kö/Hb/Hné Bn A Magyarországon üdülő francia gyermekek nyolctagú küldöttsége Szakasits Árpád köztársasági elnöknel tett látogatás után Dinnyés Lajos miniszterelnököt kereste fel. A miniszterelnök hosszasan elbeszélgetett a francia gyermekekkel. /MTI/

Tizenötévi fegyházra ítelt a NOT egy embertelen gyomozót

Tö & Sy/Hn/Hné Bn Jobbágy Domokos, a hírhedt kórháritó osztály egyik nyomozójaként kintásokkal vallatta a baloldali érzelmi előállítottakat. A népbiroság elsőfokon halálra ítélte. A NOT Tóglás-tanácsa a büntetést tizenötévi fegyházra szállította le. /MTI/

Egyhangu lelkesedéssel kimondották az UFO SZ és FÉKOSZ egyesülését

Na/PM/Hné Bn Az UFO SZ és a FÉKOSZ vezetősége a megyei titkárok bevonásával pénteken délután értekezletet tartott, amely egyhangu lelkesedéssel kimondta a két szervezet egyesülését.

Erdei Mihály elnöki megnyitójában hangoztatta, hogy ez az értekezlet történelmi jelentőségű nemcsak a két szövetség sorsára, de a dolgozó parasztság és a mezőgazdasági munkásság jövőjére nézve is. /Folyt.köv./

B 29. kiadás

1948 szeptember 10

18 óra 40 perc

Egyhangu lelkesedéssel kimondották az UFOSZ és a FEKOSZ egyesülését, 1. folytatás./

Na/PM/Hné Bn

- A felszabadulás után - mondotta Erdői Mihály - a munkások és parasztek összefoghattak, hogy a régi társadalmi rend romjain egy új rendet, egy új hazát építsenek maguknak. A tömegszervezetek, köztük az UFOSZ és a FEKOSZ is, kivették részüket ebből az országépítő munkából.

- Az UFOSZ sikeresen állta meg a helyét és most komoly, dolgozó paraszti tömegeket állított a demokrácia oldalára. Az UFOSZ a magyar demokrácia ezen rövid időszakában elvégezte történelmi feladatát és szükségszerűvé válik, hogy testvérszervezetével, a FEKOSZ-al egyesüljön.

- A FEKOSZ feladata a felszabadulás előtt az volt, hogy szervezze és vezesse az elnyomott, nincstelen mezőgazdasági munkások tömegeit. A felszabadulás után az UFOSZ-al együtt vállalt harcot a földreforma megvédéséért. Ma a határ nagyon elmosódott a FEKOSZ és az UFOSZ között. Így elérkezett az ideje annak, hogy a két, eddig külön úton, de egy célért dolgozó szervezetet egységes, hatalmas paraszti szervezetté alakítsák át - Ez az értekezlet a dolgozó parasztság vágyát elégíti ki az egyesítéssel. Az új szervezet gerincét a mezőgazdasági munkásság, a gépállomások dolgozói és a mezőgazdasági munkásokból lett újgazdák alkotják. A szervezet politikai célja az, hogy a szervezett dolgozó paraszti tömegeket szilárdan a népi demokrácia mellé állítsa. A népi demokrácia fejlődésének mai szakaszában elkerülhetetlenné vált az osztályharc további elmélyítése, hiszen a falu kizsákmányoló elemei nem nyugszanak bele eddigi hatalmuk megnyirbálásába. A népi demokrácia tömegbázisa a falun az egységes hatalmas paraszti tömegszervezet lesz, amely hivatott, hogy a dolgozó paraszti tömegeket politikailag nevelje, megnyerje őket a munkás-paraszt szövetség számára. A szervezetnek tagjai kulákok, kupacok, keresztesek, a falu kizsákmányoló elemei nem lehetnek. Feladata lesz a szervezetnek az is, hogy a mezőgazdasági termelésbe beleszóljon, a termelési versenyt irányítsa, vezesse és szervezze, általában a dolgozó parasztság tömegeit irányítsa. Az új szervezet szerepe hasonló lesz az ipari munkásság nagy tömegszervezetének, a szakszervezetnek a szerepéhez. Valóban érdekképviselői szerv lesz a falu, amelyre a népi demokrácia bizton számíthat.

Erdői Mihály nagy tapsal fogadott beszéde után megindult a vita. Hajdu, Csongrád, Abauj, Borsod, Bihar és a többi vármegyék titkárai szólaltak fel és valamennyien az egyesülés mellett foglaltak állást. Rámutattak arra, hogy a két testvérszervezet már hosszú idő óta vállvetve dolgozik. Az egyesülés révén nagyobb erővel tudják a közös célt szolgálni.

/Folyt.köv./

B 30. kiadás

1948 szeptember 10

18 óra 50 perc

Egyhangu lelkesedéssel kimondották az UFOSZ és a FEKOSZ egyesülését, 2. folytatás./

Na/PM/Hné Bn

A felszólalásokra Riez Gyula, a FEKOSZ főtitkára és Dögei Imre, az UFOSZ főtitkára válaszolt, majd az értekezlet egyhangu lelkesedéssel elfogadta a következő határozati javaslatot:

"A közös központi vezetőségi ülés megállapítja, hogy az utóbbi hónapok folyamán a két szervezet tagságában egyre sürdűbben hangzik el az a kívánság, hogy egyesüljön a két szervezet. Ez az alulról jövő kívánság kétségtelen következménye annak, hogy a két szervezet tagsága igen nagy százalékban azonos, igen sok helyen vezetőségük is ugyanazokból áll, továbbá, hogy lent a falun a két szervezet munkája és tevékenysége egyre inkább azonosává válik, hogy terjeszkedésük - főként a FEKOSZ-é - elsősorban egymás rovására történhetik.

Még inkább azonosává válik a két szervezet jövőbeni feladata, mert - miután népi demokráciánk eddigi fejlődése során dolgozóparasztságunk felszabadult előbb a feudális nagybirtok, majd pedig a nagybankok és a nagyipar államosságával a nagytőkés kizsákmányolás elől - a dolgozó parasztságnak, még pedig úgy a mezőgazdasági munkásoknak, mint az újgazdáknak, de általában a dolgozó parasztságnak, köztük az alapvető érdekei, hogy harcoljon a falusi tőkésök, a kulákok kizsákmányolása ellen, hogy megszabaduljon a kizsákmányolástól.

A közös ellenség, a kizsákmányoló elleni harc pedig - amint azt az alulról jövő kívánságok is kifejezik - szükségessé teszik a két szervezet, a FEKOSZ és az UFOSZ egyesítését. És egy nagy dolgozó paraszti tömegszervezet létesítését, melynek főfeladata a dolgozó parasztságnak kivonása a kulákok befolyása alól és az ipari munkássággal való szövetségének további kimélyítése, a dolgozó parasztság szövetségi mozgalmának erősítése.

Ezért a közös központi vezetőségi ülés javaslatot tesz a két szervezet, az UFOSZ és a FEKOSZ egyesítésére és megbizna a két szervezet elnökségét, hogy az gondoskodjék az egyesítő küldöttközgyűlés összehívásáról, a küldöttközgyűlés előkészítéséről, az egyesített szervezet programjának és szervezeti szabályzatának kidolgozásáról. Egyben megbizna a két szervezet elnökségét, hogy a két központi vezetőségnek erről a közös határozatáról körlevélben értesítse mindkét szervezet helyi csoportjait."

Az elnöknek arra a kérdésére, kimondja-e az értekezlet a két szervezet egyesülését, a megjelentek helyükről felállva egyemberként válaszolták: igen. Ezután az értekezlet egyesít. bizottságot választott, amely javaslatot tesz majd a novemberben megtartandó egyesítő küldöttközgyűlésnek a két szervezet egyesítésére. Az egyesülés kimondása után az értekezlet lelkesen táviratban üdvözölte a demokratikus kormányt és a Magyar Dolgozók Pártja vezérét, Rákosi Mátyást.

/MTI/

7

B 31. kiadás

1948 szeptember 10

20 óra 15 perc

Szeptember 30.-ig be kell jelenteni az országos jelentőségű találmányokat és műszaki újításokat

OTH 5/Hnó Bn Az Országos Terhivatal találmányi és tájékoztatói osztálya felszólította az illetékeseket, hogy a feldolgozó vállalatokba, vállalatokban gyűjtsék össze az országos jelentőségű találmányokat, újítási javaslatokat és az összegyűjtött adatokat küldjék be szeptember 30.-ig az Országos Terhivatal találmányi, műszaki tájékoztatói osztályára. A Terhivatal ugyanis gondoskodni kíván ezeknek a tárgyaknak, javaslatoknak kidolgozásáról és a megfelelő találmányok megvalósításának tervezési előkészítéséről.

Országos jelentőségűnek minősíthető az a találmány, amely a műszaki haladás jelentős tényezője, alkalmazása esetén több üzemből, vagy iparágban jelentős gazdasági eredményt hozhat. A várható gazdasági eredménynek az évi 100.000 forintot meg kell haladnia, illetve ilyen összegű megtakarítást kell elérnie.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a feltaláló, vagy feltalálók nevét, a találmány töztes leírását, gazdasági értékelését, a kísérletek állását, az eddigi eredmények ismertetését, a még szükséges kísérletek megjelölését, a várható költségeket, előzni kell az alkalmazás lehetőségét, a tervezés várható költségét, gazdasági kihatásait, a találmánnyal kapcsolatos munkák felolós vezetőit és minden olyan tényezőt, amely a találmány pontos megítéléséhez szükséges.

A Szabadalmi Biróságánál még be nem jelentett találmányok bizalmasan kezelendők és a titkosságra vonatkozó kivánságukat is közölni kell. /MTI/

A. Centenárius Orvosi nagyhét szakcsoportjainak ülése. 3. folytatás. /D/Hnó A kísérletes orvostudományi és laboratóriumi szakcsoport pénteki ülésén Benetate kolozsvári fiziológus kimutatta, hogy a központi idegrendszernek milyen nagy szerepe van a fertőzések elleni védekezésnél. Hirszföld, a wroclawi egyetem tanára újabb vizsgálatairól beszélt, kimutatta, hogy colostrumban a szülés utáni első napokban olváltatott tejfeleség, ugyanolyan vércsoport anyagok mutathatók ki, mint a vérben. Ezután részletes beszámolót tartott a vércsoportkutatás mai állásáról, amely tudományág kiépítésében magának Hirszföldnek volt oroszlanrésze. Ivánovics szegedi professzor víruskutatairól számolt be, amelyeket a szegedi agyhártyagyulladás járvány kapcsán folytatott.

Holt professzor, Flemming munkatársa és a Wright-Flemming Intézet osztályvezetője az oltásokhoz használt diftéria toxin készítésének új módszereiről beszélt. A kérdés megvitatásában résztvett Farnó professzor, akinak fontos szerepe volt a magyarországi diftéria-oltások megszervezésében. /Folyt.köv./

V.

B 32. kiadás

1948. szeptember 10.

21 óra 10 perc

Pártközi határozat a Nemzeti Függetlenségi Front újjászervezéséről

ME & Bi/Go/b 20x6 Bn A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Magyar Nemzeti Függetlenségi Front pártjai és a Szakszervezeti Tanács képviselői szeptember 10-én este 7 órakor a Magyar Dolgozók Pártja kezdeményezésére pártközi megbeszélést tartottak. Az értekezleten a Magyar Dolgozók Pártja részéről Rákosi Mátyás, Gerő Ernő, Révai József, Farkas Mihály, Marosán György, a Független Kisgazdapárt részéről Dobi István, Gyöngyösi János, Bognár József, Csala István, a Nemzeti Parasztpárt részéről Veres Péter, Erdei Ferenc, Darvas József, Mánási László, a Szakszervezeti Tanács részéről Apró Antal, Harustyák József, Récz Gyula és Meki József vettek részt. Az értekezlet megállapította, hogy szükséges és helyes a Nemzeti Függetlenségi Front újjászervezése. E célból egy szűkebb bizottságot küldött ki, amelynek feladata, hogy kidolgozza az újjászervezendő Nemzeti Függetlenségi Front programját és folvegye az érintett pártokkal és szervezetekkel, amelyek az új Nemzeti Függetlenségi Frontban résztvenni óhajtanak. A kiküldött bizottság tagjai: Gerő Ernő, Révai József, Gyöngyösi János, Bognár József, Erdei Ferenc, Darvas József, Apró Antal és Meki József. /MTI/

Értelmiségi nagygyűlés

Ni/PM/b 20 Bn Augusztus végén a lengyelországi Wroclawban értelmiségi világkongresszust rendeztek. Az értekezleten a szellemi élet legjobbjai vitatták meg, hogyan kell megvívni a tudományos, ideológiai harcot az imperializmus ellen, a béke védelmében. A kongresszuson elfogadott határozati javaslat - amely a világ értelmisége tulnyomó többségének álláspontját fejezte ki - határozottan állást foglalt az imperializmus, a népek elnyomása és kiszákmányolása ellen. A nagyjelentőségű világkongresszus magyar résztvevői pénteken délután számoltak be a magyar közvéleménynek a wroclawi kongresszus lefolyásáról a Zenakadémián tartott értelmiségi nagygyűlésen. A nagygyűlésen megjelent Ortúgy Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, ott voltak irodalmi, szellemi, művészeti életünk kiválóságai, a szakszervezetek, egyetemek, tudományos és művészeti intézmények képviselői.

Komondy Zoltán egyetemi tanár megnyitó szavai után Lukács György egyetemi tanár tartotta meg előadását. Kiemelte, hogy a wroclawi konferencia két egymással szoros összefonódott kérdéssel foglalkozott. Az első az, hogyan védhető meg a béke. A másik döntő kérdés, mi ebben az értelmiség különleges szerepe. Rámutatott, ezen a kongresszuson bebizonyosodott nemzetközi vonalon, hogy Hitler bukása után az értelmiség vezető egyéniségei a baloldalon, a legkiválóbbak pedig a radikális baloldalon helyezkedtek el. /Folyt.köv./

/Folyt.köv./

Abban a kérdésben mi a különleges szerepe az értelmiségnek, a világ sorsának, a világkultúrának kialakulásában, két ellenkező véletelvel találkozunk a nézeteknél: Az egyik felfogás azt mondja, hogy minden politikai és társadalmi kérdést tisztán eszméleti kérdésként kell tekinteni. Ez a világnézet szükségszerűen összecsalott az utolsó évtizedek oszmányozásán, s ebből jött létre a másik véletel, az ősz tehetetlenségnek felfogása, hogy az értelmiség nem tehet mást, mint hogy reménytelenül ápolja az ősz szent tiszteletét, vagy ami még rosszabb, rojtott értelmot keres a társadalmi élet összecsalottságában; innen már csak egy lépés a bohóclás a fasizmus előtti háborút vezetni. Gyengesége, hogy nem volt képes az álló állásfoglalást kialakítani magában az imperialista háború, a fasizmus ellen.

Bizonyosodott a történelem folyamán, hogy az értelmiség csak mint a társadalmi haladás képviselő osztály szövetséges, harcostársa, szólhat bele a társadalom irányításába. Minthogy a két háború korszakában nem jött létre ilyen szövetség, az értelmiség védtelen volt és áldozatává vált a reakciónak.

A wroclawi kongresszuson felszólalók kiváló értelmiségiek voltak, - folytatta Lukács György, - hangjuk az onban egyszersmind az elnyomott, a kiszármányolt, a dolgozó nép hangja volt. Költők, művészek, tudósok beszéltek a vietnami, a kínai, a görög, a spanyol nép szenvedéséről, harcáról, kiméletlenül leleplezve azokat a háborúspárti, háborút előkészítő, háborús uszítókat, akik miatt ezek a népek és annyi más nép dolgozó nem lehetnek szabadok és boldogok. Ha ez a wroclawban megindult mozgalom kibontakozik, világértelméleti jelentőségű lesz, mert arról van szó, hogy az értelmiség legjobbjai és az imperializmus ellen fellázadó népek milliói közös hangot találtak meg. Sokan azt mondják, hogy ez lesz a világ politikai és értelmiségi nagygyűlése. Tudnunk kell, hogy ez a megvetett napi politika dönti el a háború és a béke és vele együtt a világ kulturájának sorsát. Az apolitikusság pusztító frázis, de veszélyes frázis, mert a háború valószínű előkészítőinek éppen arra van szükségük, hogy konkrét előkészítő lépéseiket - és ez éppen a napi politika - ne kísérje a közvélemény óbor bírálatával. Az élenjáró értelmiség azért gyűlöli a háborút előkészítő imperializmust, mert évtizedek tövelgése után végre megértette, hogy mi az az imperializmus, milyen veszélyt jelent az emberiség jelen és jövője számára. Nagy taps.

A wroclawi kongresszus nagy lépést jelentett abban a tekintetben, hogy az értelmiség legjobbjai kezdik felismerni a maguk valószínű helyzetét a társadalom fejlődésében, kezdenek ráoszmólni arra, hol vannak a kulturális haladás igazi barátai és igazi veszélyeztetői. Találkoztunk az értekezleten olyan harmadikutas felszólalókkal is, amelyek szerint az objektivitás megköveteli az értelmiségtől, hogy minden imperializmus ellen harcoljon, ne forduljon a valószínű megoldás imperializmus ellen; hanem minősítse imperializmusnak a Szovjetunió politikáját is. /folyt. köv./

ősnapi

Ennek az elméletnek célja legyengíteni a valószínű imperializmusok, a készülő háborús agressziók birtokát, azáltal, hogy a háborúra való előkészítésnek bélyegzi azt a szívós és következetes munkát, amelyet a Szovjetunió évtizedek óta áldozattaljesen kifejt a béke megmentése érdekében. /Viharos taps/. Minden harmadikutas elmélet segítségére siet az imperializmusnak, gátolja, elmozdítja, elhalványítja a valószínű ellentétet és a helyes választás helyett zsákutcába vezet.

Bizonyosodott az értekezleten, hogy az értelmiség vezető rétegében megvan az akarat a közös esélyekre.

A wroclawi kongresszus első lépést jelent, igazi értéket az dönti el, milyen lépések fogják követni. De ezt az első lépést is csak az intelligencia ólosapata tette meg. A következő lépések tartalma az értelmiség legszűlesebb rétegeibe belevinni az utolsó század legfröbb tanulságát: tehetetlen az értelmiség és a kultúra aktív áruhájjává válik, ha nem ismerik el, hogy helye a dolgozó nép, a felszabadult, a felszabadulásért küzdő népek oldalán van.

Mai összejöveteleinket is ilyen első lépésnek kell tekinteni. Tisztában kell lennünk azzal, hogy választón vagyunk. A kérdés az, akar-e az értelmiség új Auschwitzok tervezője, felépítője, úzambon tartója lenni, ahol ugyanakkor az értelmiség legjavának esztől fogva szappant főzni, szóval akar-e az eljövendő háború, a készülő barbárság segétereje lenni, vagy pedig belátja, hogy az imperializmus ellen kell fordulnia, ha azt akarja, hogy a tudomány, a technika nagy vívmányából építő, az emberiséget boldogító nem pedig kultúrát romboló orok nőjjenek ki.

- Ez az a választ, amely előtt ma az értelmiség áll. Nem kételkedem, abban, hogy a magyar értelmiség legjobbjai tudni fogják, hogy melyik utat kell választaniok - fejezte be Lukács György viharos tapsal fogadott előadását. /folyt. köv./

Köszönet / Boldizsár Iván államtitkár a kongresszus befolyását ismertette. Hangsúlyozta, hogy a kongresszus már a második naptól kezdve megtalálta önmagát és olyan nemzetközi eseménnyé nőtt, amelynek kihatásai évekig befolyásolhatják nemcsak a szellemi, de politikai fejlődést is. Az amerikai propagandától hangzatosított vasfüggöny mögött létrejött egy olyan találkozó, amelyet a töle nyugatra lévő államok nem tudnak és nem is tudhatnak felmutatni. /folyt. köv./

L

/Értelmiségi nagygyűlés, 3. folytatás./

SzK/K8/Ené/Ené En - Földrajzilag van Kelet és Nyugat, van hatalmi politikában is, de nincs a népek lelkeiben. A wroclawi tanácskozó tereben a nyugati népek legismertebb fiait, a szellem ragyogó képviselőit tökéletesen egyetértettek - esakély kivételtől eltekintve - a keletiekkel és a keletiek képviselőit legtisztábban Európa nyugatának hagyományait.

- A kongresszus egyik jellegzetessége az volt, hogy amíg a Szovjetunió és a népi demokráciák kiküldöttjei nemcsak hazájuk értelmiségét képviselték, de joggal úgy érezték, hogy többé-kevésbé hivatalosan is beszélhetnek országuk nevében és biztosak lehetnek afelől, hogy kormányaik állásfoglalásaikkal egyetértenek, addig a nyugati kiküldöttek mind csak saját személyükben jelentek meg, csak a maguk nevében szólhattak fel.

A beszéd közben érkezett meg Haldane angol professzor, akit a terem közönsége viharos tapsal és üljenzéssel fogadott.

Az államtitkár ezután részletesen foglalkozott az egyes delegációkkal és azok nevezetesebb tagjaival. Többi közt megemlékezett Huxleyről, aki addigi pályafutásának leggyengébb szereplését mutatta Wroclawban s azt a harmadik utat képviselte, amely emberileg és erkölcsileg a nihilba vezet. A nyugati delegációk tagjai közül kiemelte az olasz Bontanpellit, Victorinit, Picassot, a francia Julien Bondat, Joliot Curiet és Jean Bullier abbót, majd hangsúlyozta, ezek felszólalásainak jelentőségét az adta meg, hogy valamennyien hangsúlyozták: az igazi európai, nyugati kulturát ma a haladó erők, a népi demokráciák és elsősorban a Szovjetunió képviseli. Ugyanakkor pedig erőlyösen visszatartották azt a védelmet, amelyet az amerikaiak akarnak nyújtani az ő kulturájuk számára.

A magyar delegáció működésével kapcsolatban elmondotta, hogy Lukács György, a delegáció vezetője /lelkos taps/ a legkorosabb egyéniségek közé tartozott. A magyar küldöttség minden tagja értékes kapcsolatot szerzett. A delegáció Kelet és Nyugat képviselői előtt egyaránt tekintélyre tett szert.

- Egyetértettünk abban - folytatta - hogy a békét és az európai kulturát ugyanazok az erők veszélyeztetik, s ezeket imperializmusnak, még pedig amerikai imperializmusnak nevezzük. A béke megvédése, a kultura függetlenségének és tisztaságának megőrzése az értelmiség szabad alkotó lehetőségének, korlátlan munkájának biztosítása egy és ugyanazon harcot követeli meg, egy és ugyanazon ellenség ellen. Így történt, hogy a wroclawi kongresszus, amely a béke megvédésére ült össze, defenzív jellegűnek indult, végül is offenzív jellegűvé alakult és hadat üzent az imperializmusnak és székértelőinek. /Folyt.köv./

V.

/Értelmiségi nagygyűlés 4. folyt./ UL/Hn6/Fl Bn

A wroclawi kongresszus eredménye megmutatta a világ értelmiségének, hogy a béke ügye az ő személyes ügye is, nem lehet jó író, szobrász, mérnök, muzsikus, aki nem tudja, hol a helye és mi a dolga a politikában. Ezt a magatartást fojzta ki a kongresszus ünnepélyes véghatározata is. A magyar delegáció tagjai kötelességüknek érzik, hogy ezt a programot megismertessék a magyar értelmiséggel. Wroclawban az volt az érzésünk, hogy van elég erők az imperializmus megállítására, az új fasizmus elfojtására és ezek hívóinak meggyőzésére s van elég erők a béke és kultura megvédésére. Az erők az az érzése itthon sem esékent, sőt megnövekedett - fojzta be előadását az államtitkár.

Vadros Márk, a Kossuth-díjas szobrászművész rövid felszólalásban hangsúlyozta: nem véletlen, hogy a felszabadulás óta az értelmiség legjobbjai az élet felé, belfelé vettek irányt.

Andics Erzsébet hangsúlyozta, hogy a magyar történelom legnagyobb alakjai Szent István, Hunyadi János, Rákóczi, Kossuth, Petőfi mind felismerték, hogy a magyar nép utja nem lehet más, mint az egész emberiség utja.

A magyar kultura legnagyobb képviselői állandó harcban álltak a nacionalista korlátoltsággal, a sovinszta önteltséggel, az imperializmus által teremtett modern barbársággal és harcoltak a humanizmusért, a haladásért, a nagy osznoi áramlatok térhódításáért a magyar nemzet öntudatában. A háboru olloni küzdelom, a népek testvériségéért való harc régi és szorveg hagyományja a magyar kulturálotnok. Nagy magyar íróink a nemzet érdekeként ismerték fel a magyar és más népek összefogását.

Mi azt a gondolatot hoztuk hozza Wroclawból, hogy van kiút az emberiség számára és lehet harcolni a háboru ollon. Az imperializmus létéért harcol, a szabadrablás jövőjéért, de mi is, a békéért, boldogságra vágyó emberiség a létünkért harcolunk és éppen ezért ebben a harcban nem lehet megalkudni.

Nem véletlen, hogy Wroclawban hitű katolikusok, ateisták, keletiek és nyugatiak, gyarmatok küldöttjei világnézeti, faji, felekezeti különbség nélkül valamennyien hitet tettek anellott, hogy megvédik az emberiség jövőjét. Kerünk küzdelmeink lényogo küzdelom a háborus veszély, az újfasizmus ellen, küzdelom a békéért.

Az értelmiség legszélesebb köreiben ma nagy erjedés megy végbe. Új magyar értelmiség születik. Meg vagyunk győződve róla, hogy a békéért való harc meg fogja mozgatni azokat is, akiket eddig még nem sikerült megmozgatnunk. Ez a harc a legmagyarabb, leg-nemzetibb harc, mert saját létünkért folyik, az emberiségért, annak biztonságáért és fennmaradásáért. /Folyt.köv./

V.

MTI BELFÖLDI HIREK

B37. kiadás

1948 szeptember 10.

22 óra 10 perc.

/Értelmiségi nagygyűlés 5. folyt./ K6/Hn6/Pl 6

Ezután dr. Tolnai Gábor miniszteri osztályfőnök határozati javaslatot olvasott fel, amelyet a megjelentek torbáló lelkesedéssel elfogadtak. A határozati javaslat szövege a következő:

Határozati javaslat.

Még alig néhány esztendője annak, hogy a háboru vihra végigsoport hazánkon. Emlékeztünk és emlékeztetünk arra, hogy milyen halálos veszélyben forgott a magyar kultúra. Elő tanui vagyunk a fasiszmus barbár romboló dühének: történelmi és kulturális emlékeink, tudományos intézetek, egyetemünk és iskolánk olpusztításának, legjobb tudósaink és művészeink üldözöttségének, szellemi életünk sárhatiprásának. A magyar kultúrára és a nemzeti örökségre a fasiszmus győzelme esetén a biztos pusztulás várt volna. A magyar kultúrát - akárcsak az egyetemes emberi kultúrát - példátlan áldozatok árán, a nagy Szovjetunió vezetésével a világ demokratikus erőinek összefogásával és a fasiszmus által legyőzött országok népeinek hősiességével ellenállási harcra vontatta meg a halálos veszélyből. S ino: most alig néhány esztendővel felszabadulásunk után ismét a háboru veszélyével kell szembenéznünk. Az amerikai imperialisták és európai esztelőségek harcok csoportja valamennyi nép akaratával és kívánságával szöges ellenállásban ismét moránylotra készül a népek békéje és szellemi értékei ellen.

A magyar értelmiség, amely alig néhány esztendővel ezelőtt halálos veszélyben látta forogni nemzete létét és kulturája sorsát; nem lehet közömbös ezzel az új, fenyegető veszéllyel szemben. Nem személtelheti közönyvel az amerikai imperializmus háborus uszításait és készülődéseit! Nem nézheti elbetett közel az amerikai imperialisták fokozódó támadását nagy történelmi multu európai nemzetek függetlensége és nemzeti kulturája elleni tiltakozik az ellen, hogy a szabadságra törekvő népek Spanyolországban, Görögországban és számos más államban a fasiszmus igája alatt szenvedjenek! Nem tűrheti a reakciós fajelmélet feléledését, a haladó tudósok és művészek üldözését, a tudomány hatalmas felfedezőinek a háborus rombolás szolgálatába állítását, a művészet lezüllesztését, a sajtó megvesztegetését.

A magyar értelmiség saját tapasztalatából ismeri a fasiszta imperializmus célját és módszereit. A magyar értelmiség éppen ezért tiltakozik ezek ellen és ünnepélyesen kijelenti, hogy minden erejét latbaveti a kultúrát és a haladó szellemet újra létben fonyegató romboló erők megfékezésére.

A magyar értelmiség az amerikai imperialisták és esztelőségek háborus készülődéseivel és uszításaival szembeszögezi azilárd békeakarátát és kijelenti, hogy szolidáris a világ béke szerető és demokratikus erőivel, a kultúra és civilizáció megörzöztetéséért.

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B38. kiadás

1948 szeptember 10.

22 óra 20 perc.

/Értelmiségi nagygyűlés 6. folyt./ K6/Hn6/Pl 6

Tiltakozik az ellen, hogy a tudomány hatalmas felfedezőit a háborus rombolás szolgálatába állítsák a mindent megtesz, hogy hazánkban a tudomány a tudatlanság, a szegénység és a betegség megszüntetésének céljait szolgálja.

Elitéli a művészet lezüllesztését és a sajtó megvesztegetését és sikra száll azért, hogy a művészet és a sajtó a dolgozó emberek és népek közleledését szolgálja.

Felemljük szavunkat a béke, minden nemzet szabad kulturális fejlődése, függetlensége és szoros barátsága érdekében.

Helyeseljük a wroclawi kongresszus határozatát és a magyar küldöttség állásfoglalását.

A magyar értelmiség szakszervezetei javasolják a nagygyűlésnek, hogy a béke megvédése, országunk függetlenségének biztosítására, nemzeti kulturánk megőrzésére és továbbfejlesztésére mondja ki a Magyar Értelmiség Nemzeti Bizottságának megalakítását.

A nagygyűlés ezután Komondi Zoltán javaslatára egyhangú lelkesedéssel megválasztotta a Magyar Értelmiség Nemzeti Bizottságát. Elnök: Lukács György, Társelnökök: Rusznyák István, Gombás Pál, Szabó Pál. Titkár: Losonczy Géza. Tagok: Andics Erzsébet, Bajor Gizi, Bernáth Aurél, Béky Ernő, Boldizsár Iván, Csűrös Zoltán, Dóry Tibor, Erdei Ferenc, Fogarasi Béla, Füst Milán, Illyés Gyula, Jáky József, Kállai Gyula, Kmetty János, Komondy Zoltán, Major Tamás, Márai Ferenc, Mihailov Győző, Nagy Lajos, Öveges József, Pór Bertalan, Révai József, Rudas László, Tolnai Gábor, Tolnai Klári, Tóth Aladár, Vedres Márk, Veress Sándor, Weil Emil, Zathureczky Ede, Zemplén Géza, Zentai Béla, Zsiray Miklós, Zsolt Béla.

A mindvégig rendkívül lelkes hangulatu nagygyűlés a Himnusz hangjaival ért véget. /MTI/

Nincsenek felsőbbrendű fajok - Haldane professzor előadása

D/Hn5/PM 5 Bn Haldane professzor, a világhírné angol biológus, pénteken délután a Kelet-európai Tudományos Intézetben "Vannak-e felsőbbrendű fajok?" címmel tartott előadást. Az előadást az érdeklődő közönség zsúfolásig megtöltötte. Az Angol-Magyar Társaság nevében Fogarasi Béla egyetemi tanár üdvözölte Haldane professzort, majd a professzor a megjelentek nagy tapsa közepette megtartotta előadását. Hangsúlyozta, hogy mint biológus, kizárólag tiszta tudományos eszközökkel kívánja megcáfolni a náci fajelméletet, amelynek három főpontja: 1. bizonyos fajok felsőbbrendűek a többi fajnál, 2. a fajok keresztözödéseiből mindig alacsonyabbrendű utódok származnak, 3. a fajokat mesterséges kiválasztással/sterilizálással/magasabbrendűekké lehet tenni.

Haldane professzor előadása első részében rámutatott arra, hogy a biológiai kutatások megállapításai szerint abszolút különbségek nincsenek a fajok között. Az emberi fajok közötti különbségek nem kizárólag az öröklődési tényezők játsszák a döntő szerepet, hanem a környezethez való alkalmazkodásnak is nagy jelentősége van. Így például azt mondják, hogy a japánok általában kicsi termetűek és azt öröklési tényezőkre vezetik vissza. A tapasztalatok azonban ezt bizonyítják, hogy a Kaliforniába bevándorolt japán szülők gyermekei általában két centiméterrel magasabbak a japán lakosság átlagtermeténél, ami nyilván annak eredménye, hogy Kaliforniában jobb életrésztényezők között élnek. Ha a japán vezetők azt az energiát, amit addig imperialista terjeszkedésre fordítottak, arra használják fel, hogy megjavítsák népül életrésztényezőket, a japánok is magasabb emberek lennének. A szellemi képességek terén végzett vizsgálatok még oszlatóbb bizonyítékot adnak annak, hogy nincsenek a fajok között abszolút különbségek. Ezzel kapcsolatban utalt az amerikai katonaujjonok körében végzett intelligenciavizsgákra. Két állam, a meglehetősen elmaradt déli Arkansas és New York állam vizsgálati eredményeit hasonlította össze. Ezek szerint az arkansasi fehérek általában intelligensebbnek bizonyultak az arkansasi négerknél / akiknek parazita nem volt meg ugyanaz a művelődési lehetőségük mint a fehéreknek /, viszont a New York államban élő négerok sokkal magasabb intelligenciáról tettek tanúságot, mint az arkansasi fehérek. E különbségek tehát nem öröklődési tényezők, hanem az illető államok általános kulturális oka. Éppen ezért a legnagyobb igazságtalanság valakit a fajára való hivatkozással elítélni a magasabb művelődés lehetőségétől, mint az például Dél-Afrikában teszik. *Lendat*

De megcáfolják a tudományos kutatások a náci kinek azt a tételt is, hogy a fajok keresztözödése esetén az utódok alacsonyabbrendűek lennének. Az örökléstani kutatások nem támasztják alá ezt a tételt, a történelem pedig arra tanít, hogy népmozgások, más országok előzönlése, amelyek mindig jelentős vércsereztözödéssel jártak, mindig egy-egy újabb kultúra kifejlődését segítették elő. */folyt. köv./* V.

/Nincsenek felsőbbrendű fajok, folyt. / /D/Hn5/PM 5 Bn/

Igy például az egyiptomi kultúra mindig akkor indult rohamos fejlődésnek, amikor egy-egy idegen invázió idején, új idegen fajok árasztották el az ország területét.

Végül bebizonyította Haldane professzor, hogy a mesterséges kiválasztás különböző eszközeivel /sterilizáció, stb. / nem lehet a fajokat "magnemcsíteni". Az öröklött tulajdonságok átvitelénél mindig folyamatosan, hanem néha ugrásszerűen történik, teljesen normális emberek is lehetnek fogyatékos, abnormis utódai. Így hiába akarnak a testileg, vagy szellemileg oszlató értékű emberek sterilizálásával "kiküszöbölni" a társadalomból a testileg vagy szellemileg fogyatékos embereket, az első generációban talán valóban oszlató értékű emberek száma, később azonban ugrásszerűen újból emelkedik, mivel teljes értékű szülőknek is vannak oszlató értékű utódai.

A mindvégig feszült figyelemmel követett előadást a közönség lelkes tapsal fogadta és melegen ünnepelte Haldane professzort, akinak az előadás megtartásáért Fogarasi Béla mondott köszönetet. */MTI/*

MTI BELFÖLDI HIREK

B 41. kiadás

1948 szeptember 10.

22 óra 30 perc.

A KIOSZ Szűcsipari Szakosztályának diszközgyűlése

Fe/Pl Bn A KIOSZ Szűcsipari Szakosztálya és a Budapesti Szűcsök Ipartestülete szombaton centenáriumi és jubileumi diszközgyűlést tart.

A közgyűlésen felszólal Szeberényi Alfréd, a KIOSZ szervező főtitkara is. /MTI/

Nagy tűz Szakos községben

Tud & Ki/m/Pl Ö D o m b ó v á r , szeptember 10.
A dombóvári járásban lévő Szakos községben pénteken este 7 óra tájban odig ismeretlen okból kigyulladt az egyik gazda szarvasoktató. A tűz gyorsan terjedt és 8 órakor már 8 ház állt lángban a melléképületekkel együtt. Az oltási munkában öt község és Dombóvár tűzoltósága vett részt. /MTI/

Időjárásjelentés

& Pl Ö A Meteorológiai Intézet jelenti szeptember 10-én, pénteken este:

A leszálló légáramlás Középeurópából lassan kelet felé helyeződik át. Emiatt nyugat felől felhőzet vonul fel a Brit szigetekre kívül ma délután már Franciaországban is megindult az eső. A Rajnától a Donig még jobbra száraz az idő és erős a nappali felmolegedés.

Hazánkban pénteken tovább tartott a esendős, száraz idő. A hőmérséklet országsszerte 26-27 fokig emelkedett, a fővárosban 29 fokot mértek.

Budapestben pénteken este a hőmérséklet 21 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 mm, gyöngén emelkedő irányzatú.

Várható időjárás szombat estig: Mérsékelt keleti-délkeleti szél, kevés felhő, száraz idő. Reggel egy-két helyen köd. A meleg tovább tart. /MTI/

V.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 42. kiadás

1948 szeptember 10

22 óra 32 perc

A Centenárius Orvosi Nagyhét szakosztályainak ülése, 4. folytatás./

D/Hnó

Titell bukaresti professzor érdekes mikroszkopos vizsgálatokról számolt be, új értelmet adva a vörvizsgálatoknál gyakran észlelhető pseudo-*ospirochétáknak.*

A bőr- és nemikortani szakosztály ülésén a bőrbetegségek dermatológiai vonatkozásairól volt szó, elsősorban a bőrtuberkulózisról, a bőrfarkasról, mely ma már nagy adag D-vitaminnal gyógyítható. Erről Thoroeky tanár referált, Fejér főorvos szerint nem elég az egyéni gyógyítás, hanem kutatni kell a betegséget előidéző szociális tényezőket is, mert csak ezek útján lehet a népegészségügy bőrgyógyászati problémáit megoldani. Tzanok professzor, a híres párisi dermatológus azokról a módszerekről beszélt, amelyekkel a foglalkozási bőrbetegségek megállapíthatók. Rajka tanár a foglalkozási ekeknél tartott előadást s hangsúlyozta, hogy azokban az üzemekben, ahol bőrt károsító anyagok vannak, igyekezni kell ezeket az anyagokat elkülönítve tartani, hogy a munkás munkaképessége ne szenvedjen. Hasonló érte-
lemben szólalt fel Nékán tanár is.

A nőgyógyász szakosztály pénteken tovább folytatta a szülészeti-nőgyógyászati minden ágát felölelő dus programjának részletes megvitatását. A délelőtti és délutáni üléseken az ország legnevesebb nőgyógyász professzorai és szakemberei tartották meg igen nagy érdeklődéssel kísért előadásukat és új műtői és órzésközlési eljárásokat ismertettek. /MTI/

Vége.

L